

*Arne Andersen, Torkil Løwe og
Elisabeth Rønning*

Boforhold i storby

Utredninger til Storbymeldingen,
del 4

Forord

Statistisk sentralbyrå (SSB) har utført en serie med utredninger for Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med regjeringens arbeid med en stortingsmelding om storbyene (Storbymeldingen). I noen tilfeller har utredningene stort sett bestått i å framskaffe tabeller og gi kortfattede kommentarer, i andre tilfeller har det blitt gjennomført mer omfattende analyser hvor resultatene holdes opp mot funn i norsk og internasjonal forskningslitteratur. Arbeidet har involvert en rekke fagavdelinger i SSB. Utredningene er hovedsakelig ført i pennen av medarbeidere ved Seksjon for demografi og levekårsforskning, Seksjon for levekårsstatistikk og Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk. Arbeidet med utredningene har vært koordinert av forsker Anders Barstad, Seksjon for demografi og levekårsforskning, Avdeling for personstatistikk.

SSB har valgt å offentliggjøre alle bidragene i en samlet form, stort sett uten nevneverdig bearbeiding. Utredningene er samlet i fire notater:

Silje Vatne Pettersen: Bosettingsmønster og segregasjon i storbyregionene. Ikke-vestlige innvandrere og grupper med høy og lav utdanning.
Utredninger til Storbymeldingen, del 1

Anders Barstad, Mads Ivar Kirkeberg: Levekår og ulikhet i storby.
Utredninger til Storbymeldingen, del 2.

Erik Nymoen, Lars Østby, Anders Barstad: Flytting og pendling i storbyregionene.
Utredninger til Storbymeldingen, del 3

Arne Andersen, Torkil Løwe, Elisabeth Rønning: Boforhold i storby.
Utredninger til Storbymeldingen, del 4.

Dette notatet inneholder to utredninger om boforhold i storby, ett med fokus på boligetablering og livsløp (skrevet av Torkil Løwe), og ett som ser nærmere på utvalgte utsatte grupper (skrevet av Arne Andersen og Elisabeth Rønning).

Innhold:

Boforhold og boligetablering i storbyen	7
1. Innledning.....	7
Analysevariabler og geografisk inndeling	7
Aldersfaser og husholdningssammensetning.....	7
Avgrensninger, forbehold og disposisjon	9
2. Analyse.....	10
Boligstørrelse og eierandel	10
Boutgifter.....	16
Husleie	22
Boligtype, -standard og preferanser.....	23
3. Oppsummering	25
4. Tabeller.....	26
Bakgrunnstall m.m.	27
Eierandel og boligstørrelse	30
Boutgifter.....	38
Husleie.....	45
Boligtype, -standard og preferanser.....	48
Boforholdsundersøkelsen 1995	50
Referanser	55
Boforhold i storbyene: Utsatte grupper.....	56
1. Innledning.....	56
2. Definisjon av boforhold.....	56
3. Datagrunnlag	57
4. Boforhold og preferanser for enslige forsørgere.....	59
5. Boforhold og preferanser for ikke-vestlige innvandrere.....	63
6. Boforhold og preferanser for fattige	67
7. Boforhold og preferanser for funksjonshemmede.....	72
8. Boforhold og preferanser for sosialhjelpsmottakere	75
9. Samlemål for boforhold	80

Tabeller og figurer: Boforhold og boligetablering i storbyen

Tabell 1	Antall intervjuobjekter (uvektet beregningsgrunnlag, N) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	27
Tabell 2	Antall aleneboende intervjuobjekter (uvektet) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	27
Tabell 3	Gjennomsnittlig antall husholdningsmedlemmer i intervjuobjektets husholdning etter alder og bosted. (Vektet etter frafall og region). Levekårsundersøkelsen 2001.	28
Tabell 4	Andel som bor alene etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	28
Tabell 5	Andel som går på skole/studerer minst 10 timer i uka etter alder og bosted. For 20-29-åringer gjengis også tall for aleneboende. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	29
Tabell 6	Andel i ulike alders- og bostedsgrupper. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	29
Tabell 7	Gjennomsnittsalder i ulike alders- og bostedsgrupper. År. Levekårsundersøkelsen 2001.	29
Tabell 8	Andel som eier boligen etter bosted og alder. Levekårsundersøkelsen 2001, 1997 og Boforholdsundersøkelsen 1995.	30
Tabell 9	Andel som eier boligen etter bosted og alder (fin bostedsgruppering, grov aldersgruppering).	31
Tabell 10	Andel som eier boligen etter bosted og alder blant aleneboende og personer som tilhører flerpersonehushold. Levekårsundersøkelsen 2001.	31
Tabell 11	Prosentandel med bolig av ulik størrelse og gjennomsnittlig størrelse målt ved antall rom etter bosted. Personer 20-79 år, hjemmeboende unge utelatt. Levekårsundersøkelsen 2001.	32
Tabell 12	Areal i boligen etter bosted og alder. Kvadratmeter. Gjennomsnitt. Levekårsundersøkelsen 2001, 1997 og Boforholdsundersøkelsen 1995.	32
Tabell 13	Boligstørrelse etter bosted og alder (fin bostedsgruppering, grov aldersgruppering).	33
Tabell 14	Boligstørrelse målt ved areal og romtall samt eierandel etter bosted blant unge og nyetablerte 20-39 år. Levekårsundersøkelsen 2001.	33
Tabell 15	Boligareal per husholdningsmedlem etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	34
Tabell 16	"Husholdningsekvivalent" boligareal etter alder og bosted. Boligareal dividert med kvadratroten av antall personer i husholdningen. Levekårsundersøkelsen 2001.	35
Tabell 17	Andel som bor trangt (ett rom for aleneboende, flere personer enn rom for andre) etter alder og bosted.	35
Tabell 18	Andel aleneboende og personer i flerpersonehushold som bor trangt (ett rom for aleneboende, flere personer enn rom for andre) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	36
Tabell 19	Boligareal for aleneboende og personer i flerpersonehushold etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	36
Tabell 20	Boligareal for personer i små og store flerpersonehusholdninger etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	37
Tabell 21	Boligareal per husholdningsmedlem etter alder og storby. Levekårsundersøkelsen 2001.	37
Tabell 22	Andel med bolig av ulik størrelse etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	37
Tabell 23	Husholdningens sum renter, avdrag og husleie etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.	38
Tabell 24	Renter og avdrag etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.	38
Tabell 25	Renter og avdrag for huseiere etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.	39
Tabell 26	Boutgifter for aleneboende og andre etter alder og bosted. 1000 kr. (jf Tabell 27).	39

Tabell 27	Sum renter, avdrag og husleie for aleneboende og andre etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001. (jf Tabell 26).....	40
Tabell 28	Personlig boutgift* (sum renter, avdrag og husleie) etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.	40
Tabell 29	Personlig boutgift (halv sum renter, avdrag og husleie) for personer i flerpersonghushold etter alder (grov inndeling) og bosted. 1000 kr.....	41
Tabell 30	Personlig boutgift* (sum renter, avdrag og husleie) for aleneboende og andre etter alder og bosted. 1000 kr.....	41
Tabell 31	Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	42
Tabell 32	Boutgiftsbelastning (sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt) som overstiges for hver tiende person etter alder og bosted blant. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	42
Tabell 33	Andel med renter, avdrag og husleie som utgjør over halve husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	42
Tabell 34	Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende og andre etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	43
Tabell 35	Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende og andre etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	43
Tabell 36	Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende studenter og andre aleneboende etter alder og bosted. Prosent.	43
Tabell 37	Andel med sum renter, avdrag og husleie som utgjør over halve inntekten for aleneboende og andre etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.....	44
Tabell 38	Boutgifter (renter, avdrag og husleie) for aleneboende menn og kvinner etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.....	44
Tabell 39	Husleie etter alder og bosted for leieboere. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. ...	45
Tabell 40	Husleie etter alder og bosted for leieboere. Grov aldersgruppering. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001.	45
Tabell 41	Husleie for aleneboende og andre leieboere etter alder og bosted. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.....	45
Tabell 42	Personlig husleie for aleneboende og andre leieboere etter alder og bosted. 1000 kr/år. Husleien er halvert for andre enn aleneboende og enslige forsørgere som ikke har samboer. Levekårsundersøkelsen 2001.	46
Tabell 43	Husleie per kvadratmeter etter alder og bosted. Kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.	46
Tabell 44	Husleie per kvadratmeter etter alder og bosted for aleneboende og andre. Kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.....	46
Tabell 45	Husleie per kvadratmeter etter alder, bosted og boligens størrelse. Kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.....	47
Tabell 46	Husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt etter alder og bosted for leieboere. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.....	47
Tabell 47	Andel som bor i enebolig etter alder og bosted. Prosent. 2001.....	48
Tabell 48	Andel som bor i en bolig som mangler bad/dusj etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001. Prosent.....	48
Tabell 49	Andel som har trekkfull eller kald bolig etter alder og bosted. Prosent. 2001.	49
Tabell 50	Andel som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.	49
Tabell 51	Andel aleneboende som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.	49
Tabell 52	Andel flerpersonghushold som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.	50
Tabell 53	Boligareal etter alder og bosted. Kvadratmeter. 1995.....	50
Tabell 54	Eierandel (selveie eller andelseie) etter alder og bosted. Prosent. 1995.	50
Tabell 55	Beboelsesrom per person etter alder og bosted. 1995.....	51
Tabell 56	Boligareal per person etter alder og bosted. Kvadratmeter. 1995.....	51
Tabell 57	Boligareal og eierandel i ulike aldersgrupper betinget av bosted 1995.....	51

Tabell 58	Beboelsesrom per person i husholdningen. Andel som ønsker flere rom enn de har. 1995.	52
Tabell 59	Boligareal etter alder og bosted for aleneboende og andre. Kvadratmeter. 1995.	52
Tabell 60	Eierandel etter alder og bosted for aleneboende og andre. Prosent. 1995.	52
Tabell 61	Boutgifter (renter, avdrag og husleie) etter alder og bosted. 1995.	53
Tabell 62	Boutgifter (husleie, renter og avdrag) som andel av bruttoinntekt (før skatt og fradrag) etter alder og bosted for aleneboende og andre. Prosent. 1995.	53
Tabell 63	Boutgifter (husleie, renter og avdrag) etter alder og bosted for aleneboende og andre. 1000 kr/år 1995.	53
Tabell 64	Andel som bor i enebolig etter alder og bosted. Prosent. 1995.	54
Tabell 65	Boligens alder etter alder og bosted. Gjennomsnitt. År. 1995.	54
Tabell 66	Andel som mangler bad/dusj etter alder og bosted. Prosent. 1995.	54
Tabell 67	Andel som har trekkfull eller kald bolig etter alder og bosted. Prosent. 1995.	54
Figur 1	Aldersstruktur i storbyene. Andel av intervjuobjektene som tilhører ulike aldersgrupper. Levekårsundersøkelsen 2001.	8
Figur 2	Andel som bor i eid bolig blant 20-29-åringer og 30-39-åringer i Akershus, Oslo, andre storbyer og landet ellers.	10
Figur 3	Andel som eier boligen etter alder og bosted.	11
Figur 4	Andel som eier boligen blant enslige og andre i 20-29-årsalderen etter bosted.	11
Figur 5	Andel boligeiere i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001. Prosent.	12
Figur 6	Gjennomsnittlig areal i intervjuobjektene bolig etter alder og bosted.	13
Figur 7	Gjennomsnittlig areal dividert med antall husholdningsmedlemmer i intervjuobjektene bolig etter alder og bosted.	14
Figur 8	Boligareal dividert med antall husholdningsmedlemmer. Gjennomsnitt blant 20-29-åringer og 30-39-åringer i Akershus, Oslo, andre storbyer og landet ellers.	14
Figur 9	Andel som bor trangt (ett rom for aleneboende, ett rom mindre enn husholdningsmedlemmer for andre) etter alder og bosted. 2001.	15
Figur 10	Gjennomsnittlig areal i boligen for aleneboende og andre i storbyene.	15
Figur 11	Areal i boligen i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001.	16
Figur 12	Gjennomsnittlig boutgift for husholdningen etter alder og bosted. Renter, avdrag og husleie per år.	17
Figur 13	Personlige boutgifter etter alder og bosted. Gjennomsnittlig sum renter, avdrag og husleie er delt på to for dem som bor i flerpersonghusholdninger.	18
Figur 14	Personlige boutgifter etter alder og bosted blant personer 20-39 år. Gjennomsnittlig årlig sum renter, avdrag og husleie er delt på to for dem som bor i flerpersonghusholdninger.	19
Figur 15	Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent.	19
Figur 16	Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Gjennomsnitt. Prosent.	20
Figur 17	Andel med renter, avdrag og husleie som utgjør over halve husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.	20
Figur 18	Andel unge voksne 20-39 år med sum renter, avdrag og husleie som utgjør over halve inntekten for aleneboende og andre etter bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.	21
Figur 19	Boutgifter (renter, avdrag og husleie) i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001.	22
Figur 20	Omtrentlig gjennomsnittlig husleie etter alder og bosted. 2001.	22
Figur 21	Omtrentlig gjennomsnittlig husleie etter alder. 2001.	23
Figur 22	Andel som bor i enebolig etter alder og bosted.	24
Figur 23	Andel som synes boligen er for liten etter alder og bosted.	25

Boforhold og boligetablering i storbyen

Torkil Løwe

Boforhold i Oslo/Akershus og andre storbyer i et livsfaseperspektiv, med fokus på yngre voksne og aleneboende

1. Innledning

Dette er en analyse av boligkonsum i storbyen sett i et livsløps- og livsfaseperspektiv, der fokus rettes mot yngre voksne (20-39 år) og aleneboende, og mot forskjeller innen og mellom disse og andre grupper. Tallene beregnes med person (ikke husholdning) som enhet, og er i hovedsak basert på Levekårsundersøkelsen 2001. Tall fra Boforholdsundersøkelsen 1995 og Levekårsundersøkelsen 1997 trekkes også inn slik at endringstrender kan avdekkes. Prosjektets tidsramme er stram (2 månedesverk), og tabellproduksjon er blitt prioritert på bekostning av analyse og tekst. Tabellvedlegget er derfor prosjektets hoveddel, og dette må viderefortolkes/bearbeides av leseren. Tabellvedlegget inneholder mye mer informasjon enn det har vært anledning til å komme inn på i teksten, og er egnet til etterbehandling i forhold til en rekke problemstillinger. Prosjektet er gjennomført på oppdrag av Kommunal og regionaldepartementet, og vil inngå i arbeidet med Storbymeldingen 2003.

Analysevariabler og geografisk inndeling

Prosjektet tar for seg utvalgte sider ved boforholdene, nærmere bestemt boligstørrelse, disposisjonsform, boligtype, boligstandard, boutgifter og boligpreferanser. Hovedvekten legges på boligens areal, sannsynligheten for at en eier boligen og utgifter til husleie, renter og avdrag. Analysevariablene drøftes og beskrives mer inngående i analysekapitlet.

Som storbyer regnes Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger, avgrenset til byenes kommunegrenser. Byene sees dels under ett slik at forskjeller mellom "storbyene" og "landet utenom storbyene" kan avdekkes. Men vi vil også skille mellom Oslo og de andre tre storbyene, og i den grad analysegrunnlaget er tilstrekkelig gjengis separate tall for Bergen, Trondheim og Stavanger. Det er også definert en "Osloregion" som utgjøres av Akershuskommunene og Oslo kommune. Foruten Oslo/Akershus-regionen slik den her defineres vil det ikke avgrenses storbyområder i videre forstand.¹

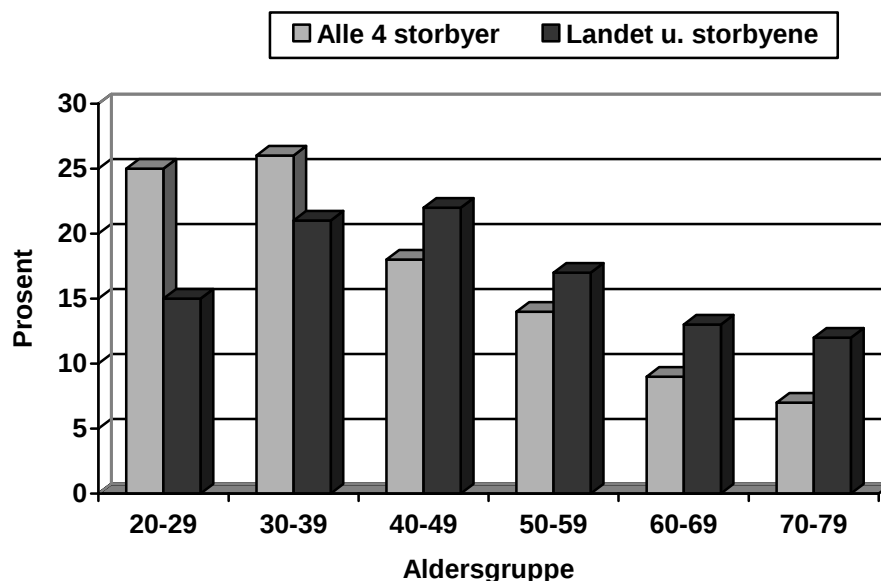
Aldersfaser og husholdningssammensetning

Fremstillingen er aldersfasebasert i den forstand at det skilles mellom ulike aldersgrupper. Denne kategoriseringen gjøres dels fordi personer i visse aldersfaser kan sees som "utsatte" eller "svake grupper" i boligmarkedssammenheng. Dels gjøres inndelingen fordi boforholdene endres gjennom livsløpet og dels fordi aldersstrukturen varierer betydelig mellom ulike bostedstyper: Fordi befolkningen i storbyer generelt er yngre enn i andre deler av landet (Figur 1), vil en alderskontroll kunne forebygge feiltolkninger (da ulikheter i boforhold kan skyldes ulikheter i alder).

---

¹ Slike større områder (som f.eks. inkluderer kommuner i Oppland) er uforenlig med levekårsundersøkelsen utvalgsplan. Slike områder ville dessuten gjøre analysen for omfattende og upresis, og kan synes noe irrelevant i forhold til boligkonsum-spørsmål i det boforholdene (boligtype, eierforhold, boutgifter og -priser m.m.) ville blitt svært inhomogene.

Figur 1 Aldersstruktur i storbyene. Andel av intervjuobjektene som tilhører ulike aldersgrupper. Levekårsundersøkelsen 2001.

Som hovedregel brukes en inndeling i seks ti-års aldersgrupper, fra og med 20-29 år til og med 70-79 år (Figur 1). Grovere inndelinger der to eller flere av disse gruppene slås sammen benyttes også (20-, 30-, eller 40-års aldersgrupper, f.eks. 20-39, 40-59, 60-79 år) når dette er hensiktsmessig i forhold til datagrunnlag og problemstilling. Generelt gir en grovere inndeling sikre tall om upresise livsfaser, mens den fine inndelingen byr mer usikker informasjon om konkrete aldersfaser.

Det legges generelt vekt på å ta hensyn til ulikheter i husholdningssammensetning og særlig på sammenligninger mellom aleneboende og personer i flerpersonghusholdninger. Enslige og gifte/samboende har som kjent både forskjellige boligmessige behov og økonomiske ressurser på husholdningsnivå. Dessuten er det stor forskjell i husholdningsstrukturen mellom storbyene og landet ellers, idet storbyene og særlig Oslo har mange aleneboende (Tabell 4). Personer som bor alene kan på grunn av "halv" husholdningsinntekt sammenlignet med gifte/samboende sees som en ressurs svak gruppe på boligmarkedet og skal derfor vies særlig oppmerksomhet.

Vi skal se nærmere på to alderskategorier av unge voksne; 20-29-åringene og 30-39-åringene. Den yngste av disse gruppene representerer *etableringsfasen* (både i boligsammenheng og jobbsammenheng) mens den eldste hovedsakelig består av personer som er (*ny*)etablerte i egen bolig. Disse to aldersgruppene har dermed jevnt over et temmelig ulikt boligkonsum. 20-29-åringene bor ofte hos foreldrene (disse utelates fra analysen) eller leier og har små husholdninger og høye boliggifter i forhold til inntekt, mens 30-39-åringene vanligvis er etablerte som eiere, har høye boliggifter og store husholdninger (Løwe 2001, 2003). Videre avhenger forskjellen mellom disse aldersgruppene av om vi ser på byer eller andre deler av landet (Løwe 2002c). Vi skal her se nærmere på spørsmålet om konsumkontrastene mellom "generasjonene" i storbyen skiller seg fra dem i landet forøvrig.

Det er ellers en vanlig forestilling at eldre - motsetning til middelaldrende men i likhet med unge voksne - ofte har begrensede ressurser og derfor kan ha problemer på boligmarkedet. Denne myten er også interessant å drøfte i et storbyperspektiv. I tillegg til å anlegge et generelt livsfaseperspektiv retter altså prosjektet oppmerksomheten mot tre antatt "svake" grupper i boligsammenheng; *unge, eldre og aleneboende*.

Avgrensninger, forbehold og disposisjon

Alle tall gjelder individer

Alle tall gjelder individer (personer), og ikke husholdninger (som er vanlig i boforholdsanalyser). Nærmere bestemt beregner vi f.eks. andelen av individene som har det slik eller slik, snarere enn i hvor stor andel av husholdningene dette gjelder. På denne måten blir det enkelt å sammenligne ulike aldersfaser, idet alderen alltid refererer til intervjuobjektet (og aldri til et annet husholdningsmedlem). Når tallene direkte fastslår hvor stor del av befolkningen som har det slik eller slik blir dessuten sannsynligheten mindre for at disse misforstås.² Egenskaper ved individenes husholdninger står likefullt i fokus (f.eks. husholdningsstørrelse, husholdningens boutgifter osv.), og ulike grep vil gjøres for å tilpasse disse husholdningsopplysningene til å gjelde personer. For eksempel vil vi korrigere boutgifter og boligstørrelse for husholdningsstørrelse. Det er verdt å presisere at fordelinger og sammenligninger basert på husholdningstall vil avvike fra tilsvarende persontall, så lenge holdningsstørrelsen varierer systematisk mellom gruppene man sammenligner. Og husholdningsstørrelsen samvarierer som kjent kraftig både med bosted og alder.

Hjemmeboende unge og personer over 79 år eller under 20 år er utelatt

Personer over 79 år eller under 20 år utelates konsekvent som analyseenheter. Det samme gjelder dem som har fylt 20 år men som fremdeles bor hjemme hos foreldrene. Analysen er med andre ord avgrenset til personer som har et *selvstendig boforhold*. De utelatte gruppene inngår selvfølgelig som husholdningsmedlemmer, og som en del av andre, selvstendige voksne boforhold (dvs. foreldres, steforeldres eller middelaldrende barn som bor med gamle foreldre).

Tidshorisont, datagrunnlag og vekting

Analysen fokuserer på dagens situasjon gjennom Levekårsundersøkelsen 2001. For å få et innblikk i utviklingstendenser vil også Boforholdsundersøkelsen 1995 og dels Levekårsundersøkelsen 1997 analyseres. Tallene fra Levekårsundersøkelsen 2001 er beregnet på grunnlag av det landrepresentative hovedutvalget pluss et vektet ekstrautvalg/tilleggsutvalg fra Oslo og Akershus.³ Utvalget er dessuten frafallsvektet på bakgrunn av familietype og alder.

Tverrsnittstall kan gi misvisende informasjon om prosesser på individnivå

Tallenes utsagnskraft i livsløpssammenheng er i hovedsak begrenset til å gjelde forskjeller mellom aldersgrupper. Boligkarrierer (hvordan boforholdene endres gjennom livsløpet) vil ikke kunne belyses på en sikker måte gjennom tverrsnittsdata, i og med at individer ikke følges over tid. Vi vet verken hvordan personer i bestemte aldre i dag hadde det før, eller hvordan de vil få det senere. Usikkerheten som er forbundet med å tolke forskjeller mellom aldersgrupper i et karrierperspektiv forsterkes både av konjunkturer på bolig- og arbeidsmarkedet, og av livsfasebetinget flytting mellom storbyen og andre deler av landet (Løwe 2002c, Østby 2002). Vi tillater oss likevel å tolke kontraster mellom aldersgrupper i et karrierperspektiv i den forstand at forskjeller i boligkarrierer og i boligitableringsprosessen mellom storbyen og landet ellers til en viss grad kan avdekkes.

Disposisjon

Prosjektet er delt inn i en tabelldel og en analysedel. Analysedelen omhandler deler av den informasjonen som ligger i tabelldelen, som begge er delt inn i følgende tre bolker: 1) boligstørrelse og disposisjonsform/eierandel, 2) boutgifter og 3) boligtype, boligens standard og konsumpreferanser.

² For eksempel bygget medias forestilling om "singelsamfunnet" dels på mistolkninger av SSBs tall for andelen *enpersonhusholdninger*. Tallene ble feilaktig ansett for å gjelde andelen *enslige/aleneboende*. Dersom husholdningstall tolkes/brukes som om de gjelder personer gis et inntrykk av at andelen enslige er høyere enn hva den faktisk er.

³ I tall som gjelder begge utvalgene (hele landet, alle storbyer eller andre kategorier som går på tvers av Oslo/Akershus og resten av landet) lar vi alle personer i alderen 18-79 år i Oslo og Akershus (hovedutvalget pluss ekstrautvalg/tilleggsutvalg) "telle" 36 prosent hver, mens resten av utvalget teller 100 prosent hver. Dermed kompenseres det for at hovedutvalgets representative drøye 1000 personer i alderen 18-79 år i Oslo og Akershus økes med et tilleggssutvalg på 2000.

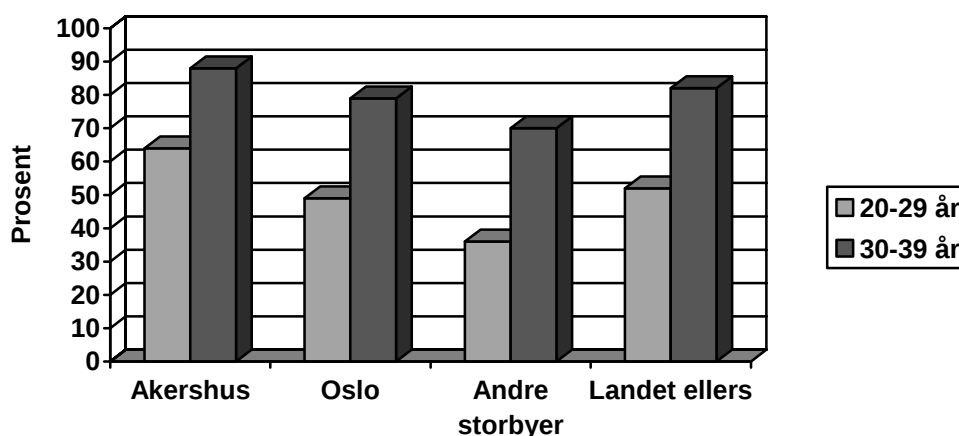
2. Analyse

Kapitlet beskriver analysevariablene og utvalgte tallmessige mønstre fra tabelldelen ved hjelp av stolpediagrammer. Det legges vekt på unges og nyetablertes boforhold (20-39 år), og på kontraster mellom Oslo og Akershus, eller mellom Oslo-Akershusregionen og landet ellers. Generelt vil det være slik at forskjeller og likheter har sammenheng med egenskaper ved husholdningene, med andre sider ved boforholdene, eller med om man er student osv. Slike forhold og systematiske forskjeller mellom alders- og bostedsgruppene tar vi langt på vei hensyn til. Beskrivelses av *hvordan* folk har det prioriteres likevel framfor en drøfting av *hvorfor* de har det slik. Det minnes om at alle tall gjelder voksne personer i gitte aldersgrupper innenfor aldersrommet 20-79 år, og at *hjemmeboende unge holdes utenfor* som intervjuobjekter.

Boligstørrelse og eierandel

Boligens størrelse og intervjuobjektens eiendoms- eller disposisjonsrett til denne er viktige sider ved boforholdene. Boligens størrelse måler vi både ved boligens areal⁴ og antall beboelsesrom⁵. Eiendoms- og disposisjonsrett operasjonaliseres ved om man selv eller et annet husholdningsmedlem (!) eier eller leier boligen. Som eie regnes selveie og andelseie. Oversikter over andelen som eier boligen finnes i Tabell 8, Tabell 9 og Tabell 14. Tabell 11 - Tabell 21 gir ulike oversikter over boligens størrelse og funksjoner av boligens størrelse og husholdningens størrelse.

Figur 2 Andel som bor i eid bolig blant 20-29-åringer og 30-39-åringer i Akershus, Oslo, andre storbyer og landet ellers.

To av tre 20-29-åringer i Akershus bor i eid bolig

Det er færre boligeiere i storbyene enn i landet ellers (Tabell 8, Tabell 9 og Tabell 14). Forskjellen gjelder først og fremst blant yngre, der eierandelen generelt er lav. I Akershus er det flere som eier enn i alle de tre andre områdene vi ser på, i så godt som alle aldersgrupper. Figur 3 viser at hele to av tre

⁴ Arealopplysningene ble i 2001 innhentet gjennom følgende spørsmål: "Omtrent hvor mange kvadratmeter er boligen (leiligheten)? Vi tenker her på det totale areal innenfor ytterveggene. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med". Det var noen små endringer i formuleringen mellom 1995, 1997 og 2001: "...boligen (leiligheten)" ble i 1997 benevnt "...huset/leiligheten" og i 1995 bare "boligen". I 1997 ble følgende presisering lagt til: "Blant annet ble følgende Med beboelsesrom mener vi alle rom unntatt boder og uinnredet kjeller og loft." lagt til, og i 2001 dessuten. "Rom leid ut til annen kosthusholdning regnes ikke med." Forskjellene kan ha en viss betydning for hvilke rom man regner med, og dermed for sammenlignbarheten undersøkelsene imellom.

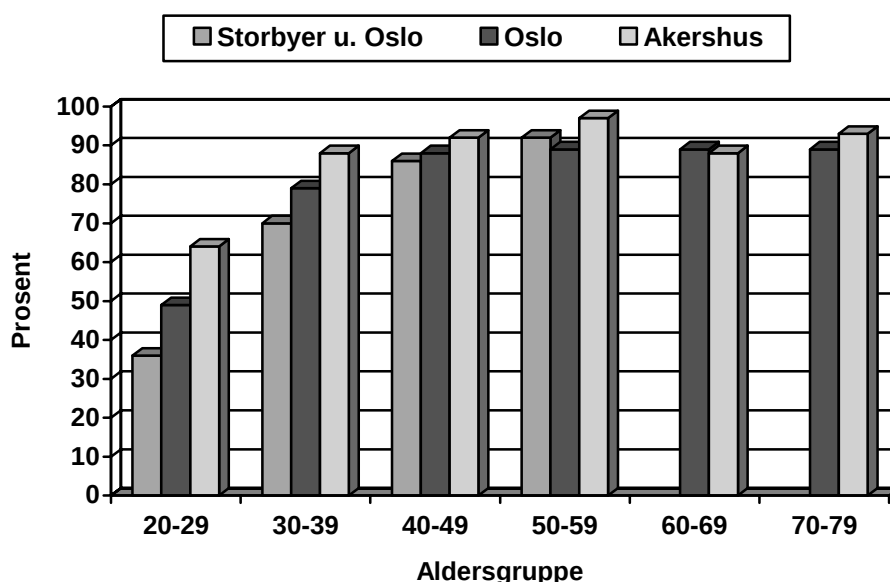
⁵ Spørsmålet om antall rom er formulert slik: "Hvor mange rom disponerer du/husholdningen til eget bruk? Ta med beboelsesrom på 6 kvm eller mer. Ta ikke med kjøkken, bad, WC, gang, entre, vaskerom o.l."

20-29-åringene i Akershus bor i en bolig som de selv eller et annet husholdningsmedlem eier. Dette er dobbelt så mange som i storbyer utenom Oslo, og 15 prosentpoeng mer enn i Oslo.

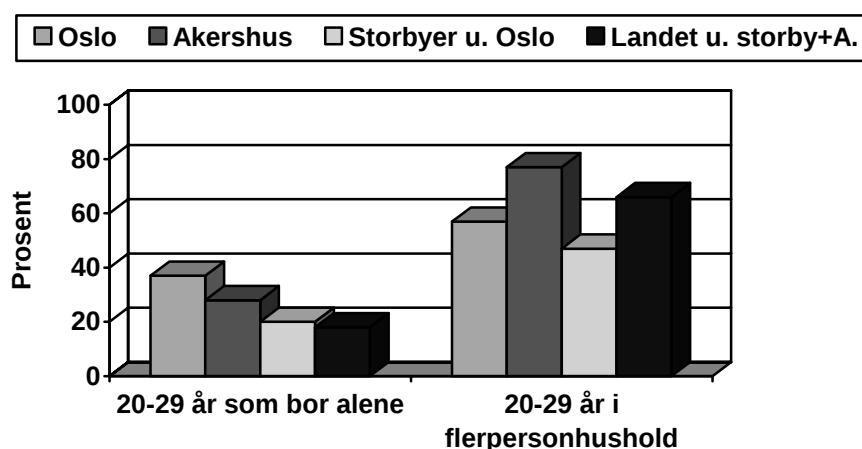
Flere unge eier i Oslo enn i andre storbyer, særlig blant enslige

Oslofolk eier boligen like ofte som landsgjennomsnittet, uansett alder (Tabell 8). Blant yngre synes eierandelen i Oslo faktisk å være noe høyere enn hva den er i andre storbyer. Mens halvparten av 20-39-åringene i Bergen, Trondheim og Stavanger bor i eid bolig, gjelder dette to av tre i samme aldersgruppe i Oslo (Tabell 9). Det er særlig aleneboende unge i Oslo som eier relativt ofte. I Oslo eier en av tre aleneboende 20-29-åringene, mot bare en av fem i andre storbyer og i landet utenom storbyene og Akershus (Figur 4, Tabell 10). Noe av forskjellen kan nok forklares ved at 20-29-åringene i utvalget i gjennomsnitt er ett år eldre i Oslo enn i de andre storbyene (Tabell 7), og hele to år eldre blant aleneboende. Men sett under ett synes unge, og særlig *unge, enslige i Oslo å være en relativt privilegert gruppe* når det gjelder eiersannsynlighet idet enslige i mindre grad skiller seg fra andre blant unge i Oslo enn blant unge i andre storbyer og i landet for øvrig.

Figur 3 Andel som eier boligen etter alder og bosted.

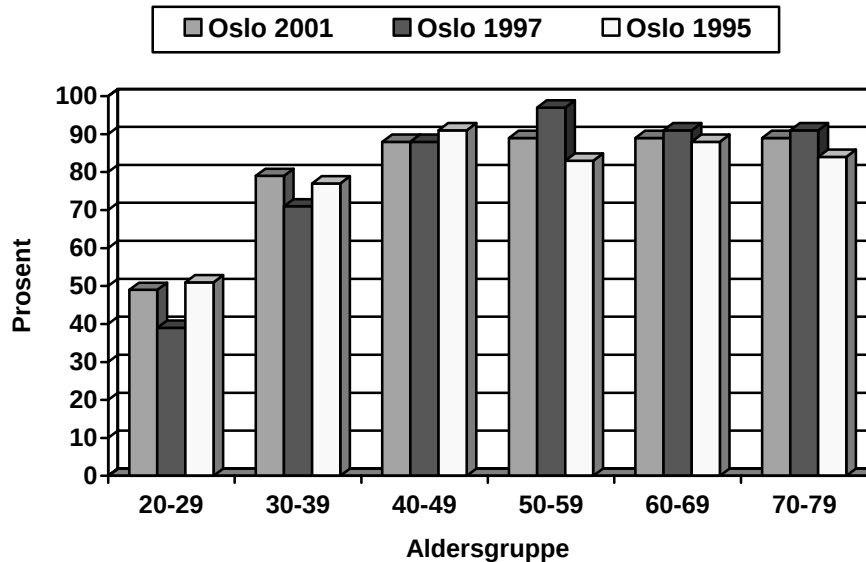
Figur 4 Andel som eier boligen blant enslige og andre i 20-29-årsalderen etter bosted.

Eierandelen falt og steg deretter blant unge siden 1995 i hovedstaden

Andelen som bor i eid bolig er i dag omtrent den samme som i 1995 i alle aldersgrupper. Andelen sank riktignok noe første del av perioden blant yngre, og syntes å ha steget midlertidig blant middelaldrende og eldre (Figur 5).

Figur 5 Andel boligeiere i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001. Prosent.

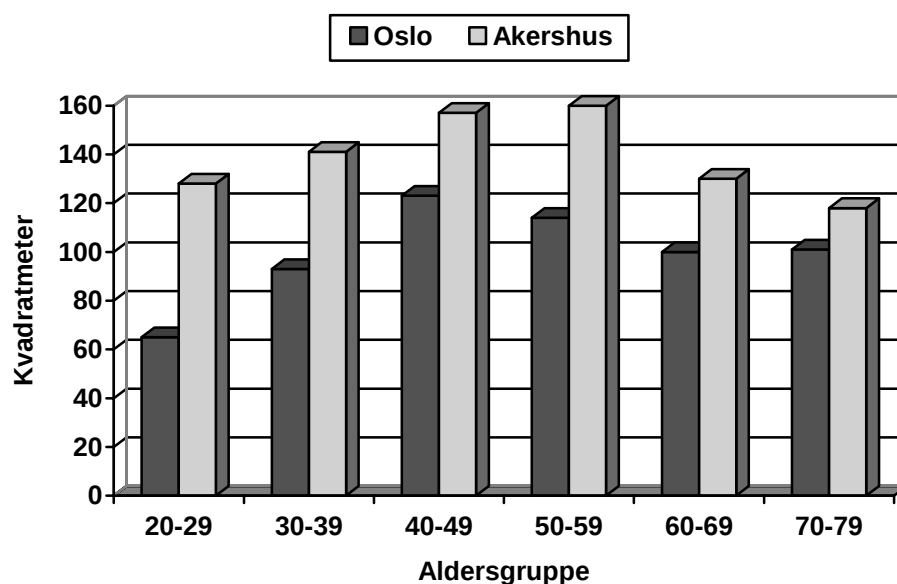
Ett rom mindre i storbyene enn i landet ellers, og stor forskjell mellom Oslo og Akershus

I storbyene er boligene selvfølgelig betydelig mindre enn i landet ellers, og forskjellen er særlig stor mellom Oslo og Akershus (Tabell 11). I snitt har en voksen storbybeboer omtrent ett rom mindre enn andre (Oslo: 3,4 rom, Bergen: 3,8 rom, Trondheim 3,7 rom, Stavanger 4,1 rom og Akershus og landet ellers 4,7 rom). I Oslo og Bergen bor nesten en av ti voksne i ettromsleiligheter, mot om lag 2 prosent i landet ellers. I Oslo har bare en av fem en bolig med mer enn fire rom, mot en god del flere i andre storbyer og mot hele en av to i Akershus og i landet ellers.

Størst aldersulikhet i boligstørrelse i storbyen

Kontrastene mellom aldersgruppenes boligstørrelse synes generelt å være skarpere i storbyene enn i landet for øvrig (Tabell 12, Tabell 13 og Tabell 14, Løwe 2002c). Alderskontrastene er her minst i Akershus, i alle fall når vi ser på den yngre halvdel av livsløpet (20-49 år). Forskjellen mellom en gjennomsnittlig 25-åring, 35-åring og 45-åring er betydelig større i Oslo (Figur 6). Mens 20-29-åringene i Akershus har dobbelt så stor bolig som tilsvarende aldersgruppe i Oslo (128 vs 65 kvm), er forskjellen omtrent halvert blant 40-49-åringene (157 vs 123 kvm). Videre ser vi at 40-49-åringene har de klart største boligene i Oslo, mens det samme gjelder 50-59-åringene i Akershus. Blant eldre er forskjellene små mellom Oslo og Akershus. I hovedstaden er dermed eldre relativt sett godt stilt når det gjelder boligens størrelse i forhold til andre aldersgrupper.

Figur 6 Gjennomsnittlig areal i intervjuobjektene bolig etter alder og bosted.

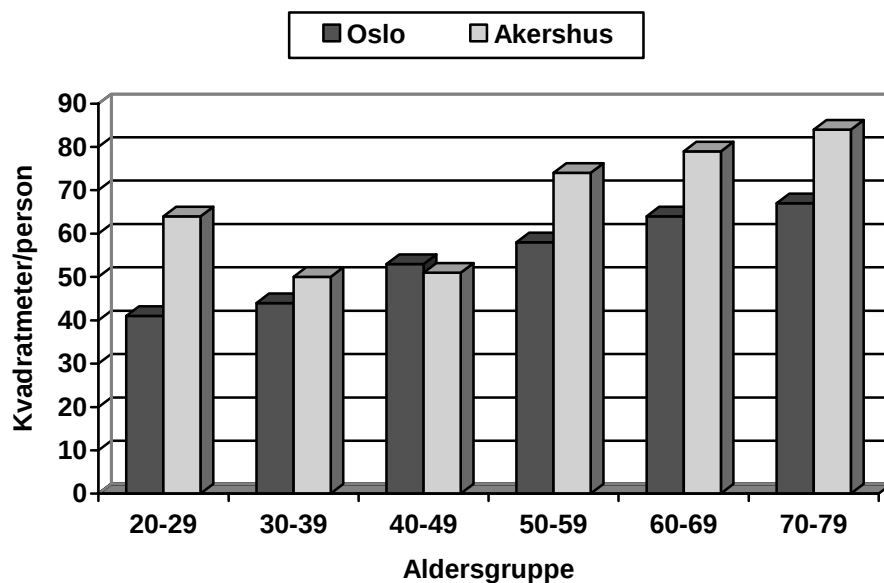
En gjennomsnittlig 20-29-åring i Akershus har god plass

Dersom vi ser på hvor stor plass hvert husholdningsmedlem har i gjennomsnitt endres sammenhengen mellom alder og boligstørrelse, idet særlig personer i barnefasen (30-49 år) får redusert boligkonsumet en god del (Tabell 15). I Oslo er det en nærmest snorrett stigende sammenheng mellom alder og areal per husholdningsmedlem. Og mens det i Oslo her er liten forskjell på 20-29-åringene og 30-39-åringene, kommer 20-29-åringene i Akershus mye *bedre* ut enn dem som er både 10 og 20 år eldre (Figur 7 og Figur 8). Dette skyldes at 20-29-åringene i Akershus har store boliger, mens Akershus-boerne i 30- og 40-årene har store husholdninger (jf Tabell 3 og Tabell 4). Figur 9 viser likevel at sannsynligheten for å bo trangt ⁶ i Akershus er høyest blant 20-29-åringene, mens den i Oslo er høyest blant 30-39-åringene. Tabell 16 viser for øvrig alders- og bostedsfordelingen av "ekvivalent" boligareal, beregnet som boligarealet dividert med kvadratroten av antall husholdningsmedlemmer.⁷ Her får store husholdninger litt høyere boligkonsum enn når vi ser på areal per person.

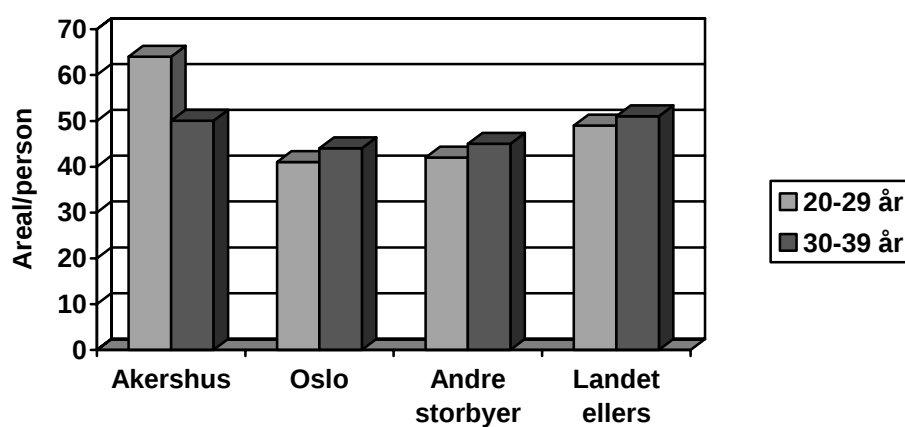
⁶ Hva som må anses som trangt kan diskuteres, og her er en vanlig SSB-definisjon lagt til grunn: *ett rom for aleneboende, ett rom mindre enn husholdningsmedlemmer for andre.*

⁷ Her forutsettes/tas det hensyn til at behovet for plass ikke øker proporsjonalt med antall medlemmer i husholdningen slik faktoren areal eller rom per person gjør (for alle husholdninger), og slik "trangbodd"-tilnærmingen gjør (for flerpersonhusholdninger). Gjennom å dele boligstørrelsen på kvadratroten av antall husholdningsmedlemmer tillegges boligkonsumet stordriftsfordeler som øker med husholdningens størrelse. Tilnærmingen forutsetter at behovet for ekstra plass dermed er noe lavere for hvert "nytt" husholdningsmedlem. Det synes rimelig å anta at en stor husholdning utnytter boligen mer effektivt enn en mindre husholdning, bl.a. fordi medlemmene har nytte av hele boligens areal og ikke alltid er hjemme samtidig. At barn ikke forutsettes å ha mindre behov enn voksne slik andre ekvivalensskalaer gjør synes også rimelig. Men at hvert "nytt" husholdningsmedlem implisitt forutsettes å trenge stadig noe mindre plass hver, eventuelt i større grad forventes å skulle dele rom dersom barnetallet øker, kan selvfølgelig diskuteres. Særlig ved sammenligninger av boforhold mellom veldig store kontra andre husholdninger. Her vil personer i store husholdninger kunne "få" et urimelig høyt ekvivalent konsum. Det er derfor ikke sikkert at kvadratrotskalaen gir "riktigste" bilde av boligkonsumet.

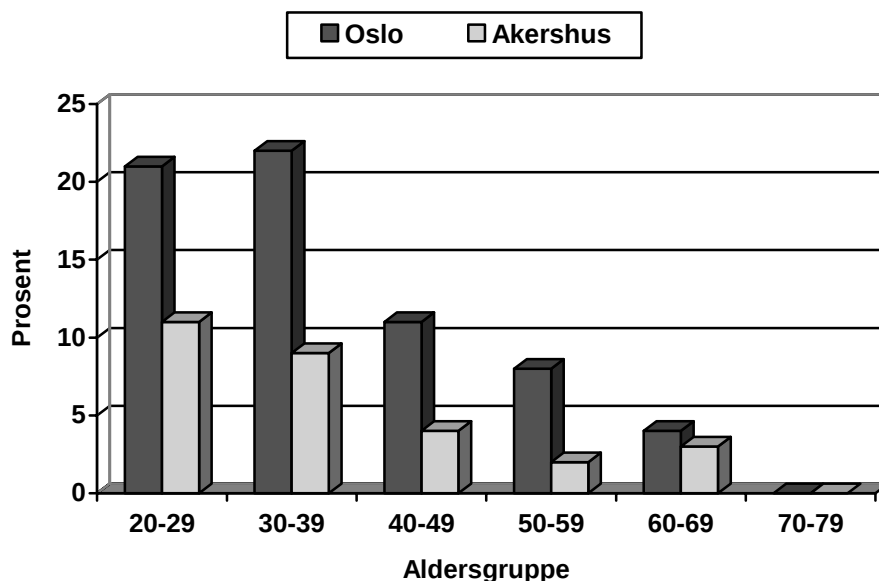
Figur 7 Gjennomsnittlig areal dividert med antall husholdningsmedlemmer i intervjuobjektene bolig etter alder og bosted.

Figur 8 Boligareal dividert med antall husholdningsmedlemmer. Gjennomsnitt blant 20-29-åringene og 30-39-åringene i Akershus, Oslo, andre storbyer og landet ellers.

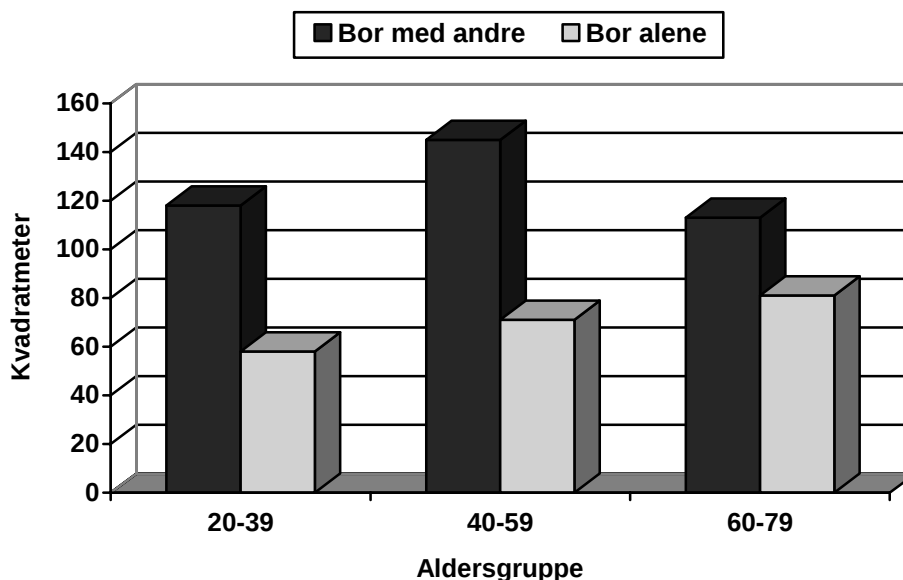
Figur 9 Andel som bor trangt (ett rom for aleneboende, ett rom mindre enn husholdningsmedlemmer for andre) etter alder og bosted. 2001.

Liten forskjell i boligstørrelse mellom enslige og par blant eldre i storbyen

Det er stor forskjell i boligstørrelse mellom dem som bor alene og dem som må dele boligen med andre (Tabell 18). Figur 10 viser at forskjellen er litt større blant middelaldrende enn blant yngre i storbyen. Blant eldre er forskjellen minst. I storbyene bor i gjennomsnitt to av fem 20-29-åringer på ett rom, mot bare en av femogtyve blant 60-79-åringer (Tabell 18).

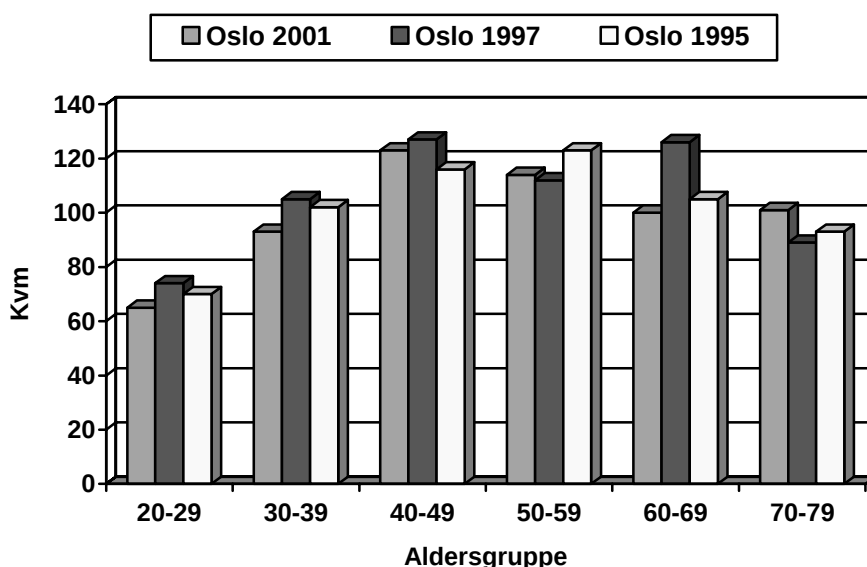
Figur 10 Gjennomsnittlig areal i boligen for aleneboende og andre i storbyene.

Ingen vesentlige endringer i boligarealet i hovedstaden etter 1995-2001

Figur 11 viser aldersfordelingen av boligareal i 1995, 1997 og 2001. Figuren vitner ikke om vesentlige endringer i boligarealet i Oslo for noen aldersgrupper, med unntak av for 60-69-åringene der arealet synes å ha gått opp og så ned igjen.

Figur 11 Areal i boligen i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001.

Boutgifter

Boutgifter representerer en betydelig andel av husholdningenes budsjetter (Løwe 2003). Boutgiftene er viktige i et levekårsperspektiv idet de innvirker både på andelen av inntekten som kan gå til annet forbruk, og på inntektsbehovet. Sistnevnte betinger valget av arbeidstid (heltid/deltidsarbeid, en eller to inntekter osv.), som har betydning for mange sider ved levekårene.

Boutgifter er dels en *nødvendig* utgift, men *utgiftsnivået* er også en indikator på boligstandard, valg og prioriteringer. En stor bolig med høy standard og gunstig beliggenhet både regionalt og lokalt innebærer som regel høyere boutgifter enn en liten bolig i mindre attraktive omgivelser. Personer som har vokst opp og/eller som ønsker å bo i områder med lave boligpriser vil ha lavere etablerings- og bokostnader enn andre.

Visse grupper *må* ha relativt høye boutgifter, uavhengig av bosted og boligstandard, nemlig unge i etableringsfasen. Spørsmålet vi nå stiller er hvordan boutgiftene avhenger av bosted og alder, for eksempel hvor unge i etableringsfasen har de største boutgiftene. Utgiftene skal dels sees i forhold til inntekt, husholdningsstørrelse og boligstørrelse. Sett i lys av enslige 20-29-åringers relativt høye eierandel i Oslo er det særlig interessant å se nærmere på denne gruppens boutgifter.

Boutgifter =renter, avdrag og husleie

Boutgifter avgrenses her til *renter, avdrag og husleie*. (Renter og avdrag er bare aktuelt for dem som har boliglån, og husleie er bare aktuelt for dem som leier og for andelseiere i borettslag.) Poster som elektrisitets- og fyringsutgifter, forsikring, vedlikehold, fellesutgifter for eiere i sameier og kommunale avgifter er ikke med, med mindre det inngår i husleien. De fleste av disse utelatt postene kommer i tillegg for eneboligeiere, noe som har klare alders- og bostedsmessige implikasjoner. Avgrensningen gjør at bokostnadene kan sies å bli undervurdert både for dem som bor i eneboliger, og for dem som

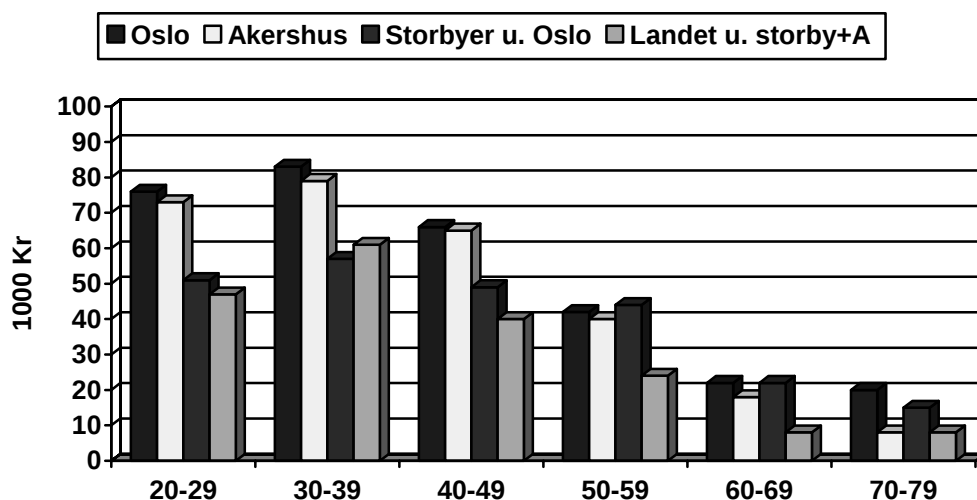
ikke har lån, eller svært lav gjeld. Personer som bor utenom storbyene samt middelaldrende og eldre (som har betalt ned boliglånene) vil dermed komme vel godt ut i våre tall.

Mye taler for å ikke inkludere avdrag på boliglån i boutgiftene, da dette er en form for *sparing* og netto-formuesoppbygging. Størrelsen på de løpende avdragene avhenger dessuten av nedbetalingstid og -plan, og er dermed dels et resultat av egne valg. En kort nedbetalingstid medfører alt annet likt høyere avdrag per tidsenhet enn en mer langtrukken betalingsplan, og serielån gir en annen livsløpsprofil på tilbakebetalingen både i renter og avdrag enn annuitetslån. Likevel tar vi avdragene med da de henger så nært sammen med husholdningens økonomi, og betraktes av folk flest som boutgifter.

Høye boutgifter i Oslo og Akershus, særlig for unge

Tabell 23 og Figur 12 viser at gjennomsnittlig årlig sum av renter, avdrag og husleie - heretter kalt boutgifter - er høyest i Oslo med Akershus som en god nummer to. Deretter følger de andre storbyene og landet ellers. Blant personer i alderen 20-39 år er gjennomsnittlig boutgift omtrent den samme i Oslo som i Akershus. Andre storbyer enn Oslo og landet utenom storbyene og Akershus er også på linje når det gjelder gjennomsnittlig boutgift for yngre, men begge ligger langt under Oslo og Akershus.

Figur 12 Gjennomsnittlig boutgift for husholdningen etter alder og bosted. Renter, avdrag og husleie per år.

Eldre har lave boutgifter, særlig utenom storbyene

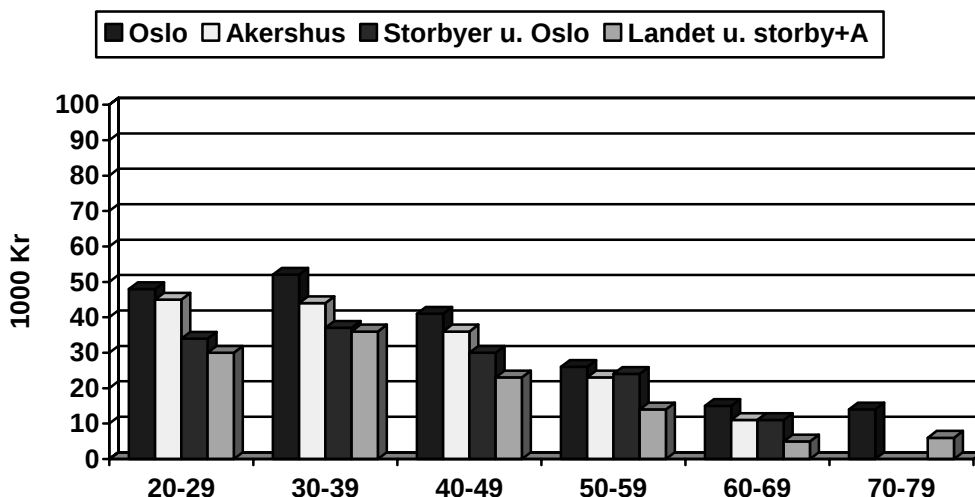
Tolker vi tverrsnittsmønstret i Figur 12 i et livsløpsperspektiv (se reservasjon mot å gjøre dette på side 9) synes det som om boutgiftene øker litt fra 20- til 30-årene. Forskjellen mellom 20-29-åringene og 30-39-åringene er omtrent like stor i alle regioner. Fra 30-39 årsalderen ser utgiftene ut til å falle jevnt og trutt uansett bosted. Eldre har svært lave boutgifter slik utgiftene her er definert, særlig utenom storbyene.

Mindre kontraster i "personlige" boutgifter

Husholdningens boutgifter er i mange tilfeller høyere enn den delen av utgiftene som faller på egne skuldre. Det blir dermed misvisende når boutgiftene blant individer som bærer utgiftene alene sammenlignes direkte med dem som har et annet husholdningsmedlem å dele utgiftene med. Blant par

og andre flerpersonghusholdninger er det rimelig å anta at boutgiftene oftest fordeles på to inntektstakere (Løwe 2003). Når vi beregner halv boutgift for par og andre som tilhører en flerpersonghusholdning, med unntak av enslige forsørgere, svekkes både alders- og regionsforskjellene i gjennomsnittlig utgiftsnivå (Figur 13). Dette skyldes at det er systematiske forskjeller i andelen aleneboende mellom aldersgruppene og mellom regionstypene (Tabell 4). Særlig for landet utenom storbyene og blant etablerte og middelaldrende er de personlige utgiftene betydelig mindre enn husholdningens utgifter, da andelen aleneboende er relativt liten i disse kategoriene.

Figur 13 Personlige boutgifter etter alder og bosted. Gjennomsnittlig sum renter, avdrag og husleie er delt på to for dem som bor i flerpersonghusholdninger.

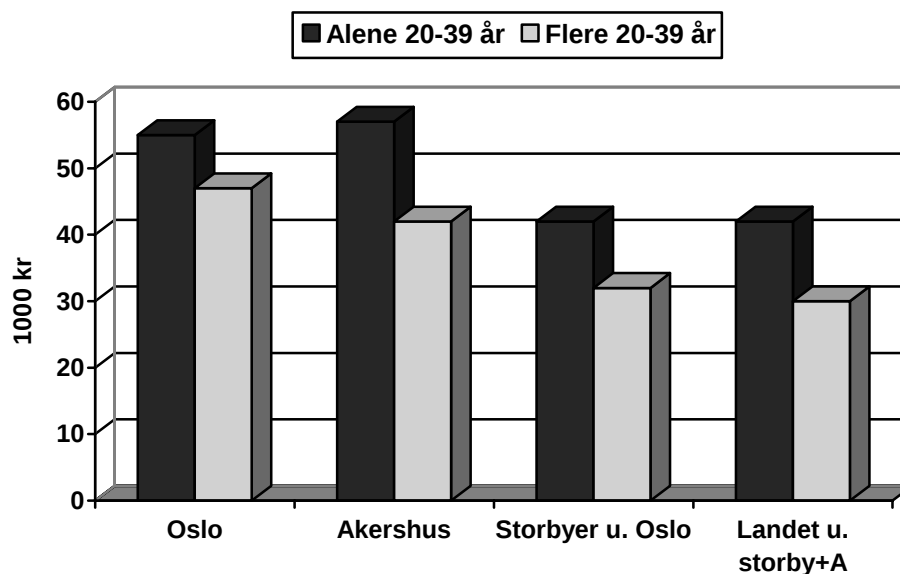

Figur 13 viser at de personlige boutgiftene er størst i Oslo, med ca. 50 000 kr/år for de to yngste aldersgruppene. De to eldste gruppene betaler i gjennomsnitt 15 000 kr/år i Oslo, hvilket er lite men likevel tre ganger mer enn i tilsvarende aldersgruppe utenom storbyene/Akershus. I Akershus er de personlige utgiftene lavere enn i Oslo, særlig blant 30-39-åringene der andelen som bor alene er relativt høy i Oslo.

Aleneboende har lavere husholdningsutgift men høyere personlig utgift

Fordi flerpersonghusholdninger bor i boliger som er større (Tabell 19) og oftere eid (Tabell 10) er husholdningens boutgifter høyere i flerpersonghusholdninger uansett alder (Tabell 26). Men aleneboende har høyere personlige boutgifter enn andre. Aleneboende i Oslo og Akershus i 30-årene har høyest utgifter av alle uansett bosted og alder, ca 60 000 i snitt (Tabell 26, Tabell 29). Figur 14 viser likevel at forskjellen i personlig boutgift mellom aleneboende og andre er liten i Oslo (men stor i Akershus) dersom vi ser på aldersgruppen 20-39 år under ett.

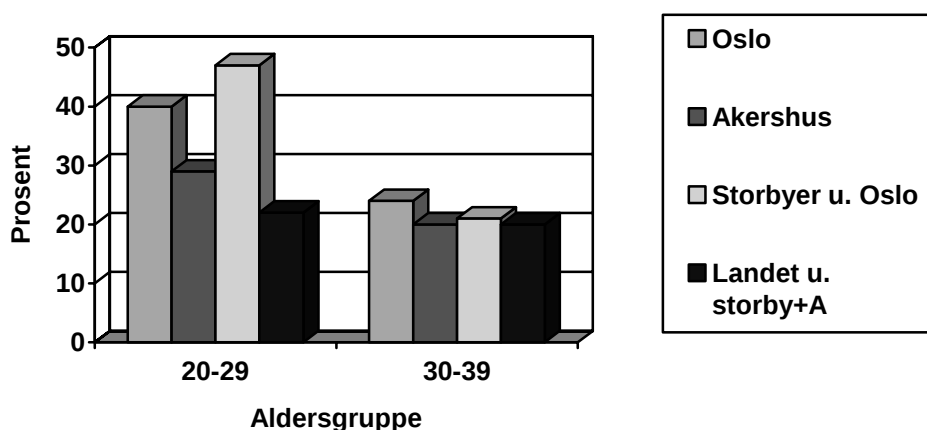
Figur 14 Personlige boutgifter etter alder og bosted blant personer 20-39 år. Gjennomsnittlig årlig sum renter, avdrag og husleie er delt på to for dem som bor i flerpersonhusholdninger.

De yngste betaler en mye større andel av inntekten enn andre

Når boutgiftene sees i forhold til husholdningens inntektsgrunnlag får vi et godt inntrykk av i hvilken grad husholdningens og den enkelte inntektstakers økonomi "belastes".⁸ Figur 15 og Figur 16 (som bygger på Tabell 31) viser at den yngste aldersgruppen i snitt bruker nesten halvparten av samlet inntekt etter skatt på renter, avdrag og husleie i storbyene. Dette er en betydelig høyere andel enn i landet ellers, og i andre aldersfaser. Det er i denne sammenheng verdt å merke seg at studielån ikke regnes som inntekt, og at mange unge i storbyen er studenter (hver femte 20-29-åring i Oslo og hver tredje 20-29-åring i de andre storbyene går på skole eller studerer minst 10 timer per uke, jf Tabell 5). Studenter behandles nærmere nedenfor.

Figur 15 Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent.

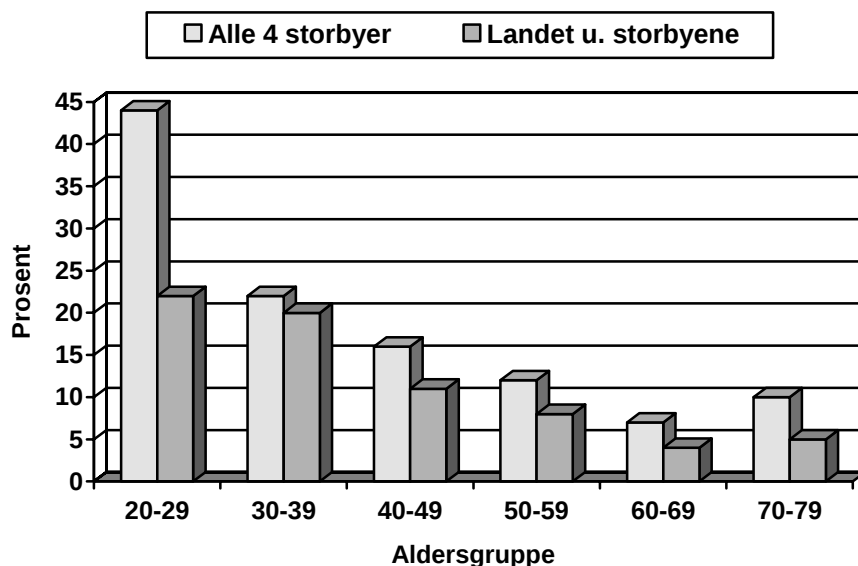

⁸ Vi vet riktignok ikke hvordan utgiftene fordeles på husholdningsmedlemmene, og mye kan tale for at enslige med en viss boutgiftsbelastning er bedre eller dårligere stilt enn en parhusholdning med samme belastning. Slike diskusjoner er det ikke plass til her.

Eldre i storbyen bruker dobbelt så stor andel av inntekten på husleie, renter og avdrag som andre eldre

Figur 16 viser at boutgiftsbelastningen synker med alder til og med aldersgruppen 60-69 år, hvorefter den øker litt. I storbyene bruker en gjennomsnittlig 70-79-åring (som bor i egen bolig) 1/10 av inntekten på renter, avdrag og husleie. Andre eldre bruker bare 1/20 på samme formål.

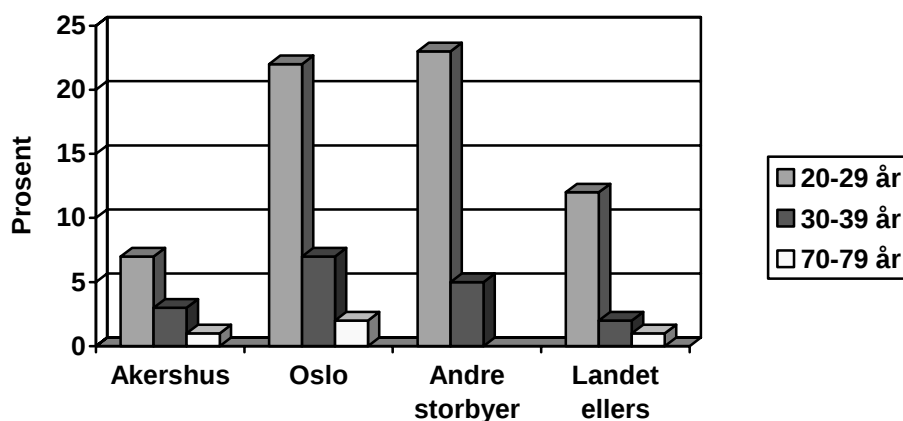
Figur 16 Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Gjennomsnitt. Prosent.

I storbyene bruker vel en av fem 20-29-åring minst halve inntekten på å bo

Figur 17 viser at nesten en av fire 20-29-åring i storbyene bruker minst halve inntekten på å bo. Andelen med såpass høy boutgiftsbelastning er bare halvparten så stor i landet ellers og tredjeparten i Akershus. I andre aldersgrupper er det svært få som har høy boutgiftsbelastning. Vel en av tjue 30-39-åring har høy boutgiftsbelastning i Oslo. Ser vi på den tiendedelen av 20-29-åringene som har høyest boutgiftsbelastning finner vi at disse bruker mer enn tre firedeler av inntekten på renter, avdrag og husleie (Tabell 32).

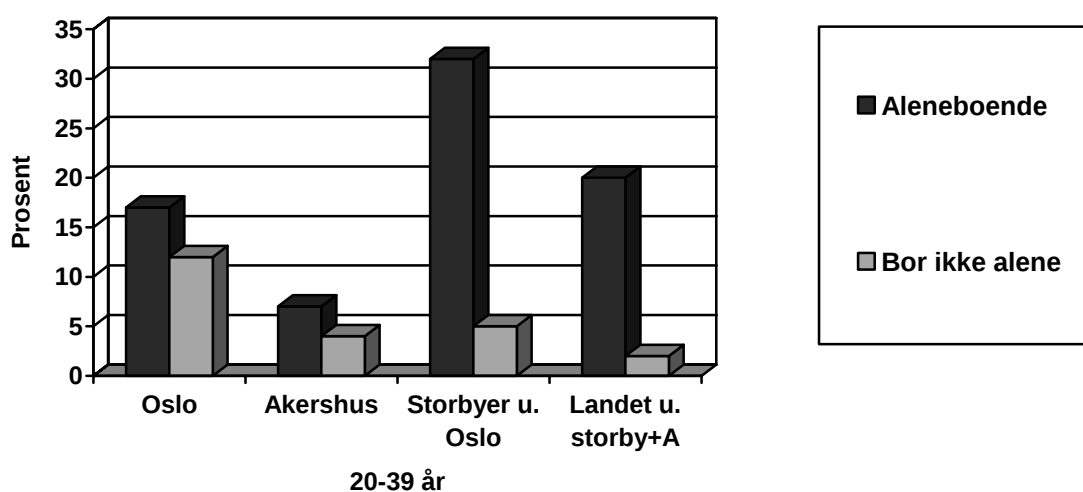
Figur 17 Andel med renter, avdrag og husleie som utgjør over halve husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

Mange aleneboende har høy boutgiftsbelastning

Aleneboende har jevnt over høyere boutgiftsbelastning enn andre. I gjennomsnitt bruker en som bor alene dobbelt så mye av inntekten på å bo som en som har noen å dele boutgiftene med. Dette forholdet gjelder grovt sett uansett alder og bosted (Tabell 35). Forskjellen mellom aleneboende og andre er likevel noe mindre i Oslo enn i andre norske storbyer. I storbyer utenom Oslo bruker svært mange, hele en av tre, 20-39-åringer mer enn halve inntekten på renter, avdrag og husleie (Figur 18). At mange yngre, aleneboende har høy boutgiftsbelastning i storbyer utenom Oslo må sees i sammenheng med at relativt mange her er studenter.

Figur 18 Andel unge voksne 20-39 år med sum renter, avdrag og husleie som utgjør over halve inntekten for aleneboende og andre etter bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

Studenter som bor alene bruker gjennomsnittlig nesten 3/4 av inntekten på å bo

En av årsakene til at aleneboende unge voksne har så høy boutgiftsbelastning er som nevnt at mange er under utdanning, og dessuten at studielån ikke regnes som inntekt. Om lag halvparten av aleneboende 20-29-åringer i storbyer utenom Oslo går på skole eller studerer minst 10 timer i uka, mot tre av ti i Oslo (Tabell 5). For aleneboende studenter i alderen 20-39 år i storbyen går nesten 3/4 av inntekten til dekking av boutgifter, mot 1/3 blant dem som ikke studerer (Tabell 36).

Kvinner betaler mindre enn menn

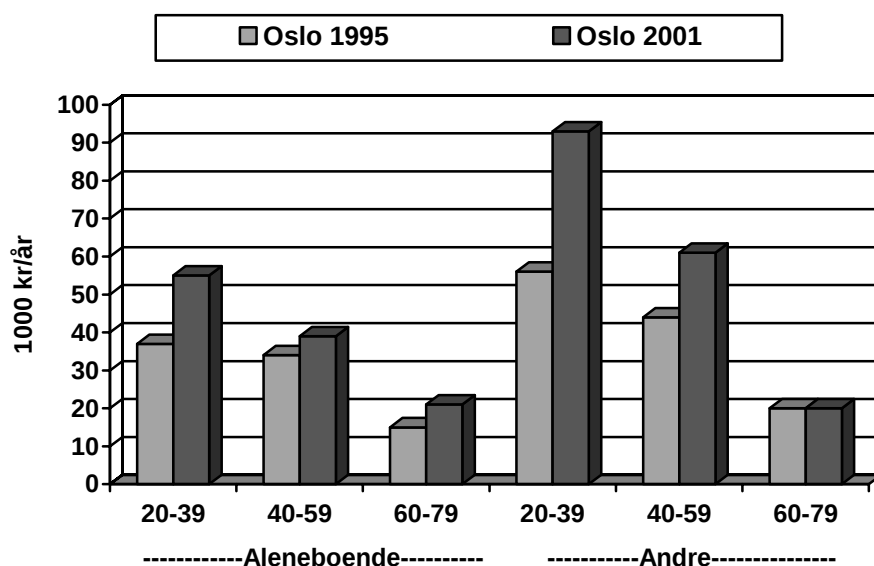
Kjønnsperspektivet er irrelevant for parhusholdninger (der boforholdene "deles"). Men blant dem som bor alene har yngre kvinner lavere boutgifter enn yngre menn, både i storbyen og landet ellers (Tabell 38). Dette har sammenheng med at aleneboende unge kvinner sjeldnere eier boligen, og har litt mindre bolig, enn yngre menn.⁹

Boutgiftene i hovedstaden har økt for alle så nær som for eldre par

Figur 19 viser at boutgiftene i hovedstaden stort sett har økt for alle aldersgrupper, både blant aleneboende og andre. Unntaket er for eldre som ikke bor alene der boutgiftene er uforandret. Økningen var særlig stor blant yngre som ikke bor alene, hele 66 prosent.

⁹ Forskjellen kan også ha sammenheng med at kvinner undervurderer utgiftene, da kvinner i parforhold også oppgir lavere utgifter enn tilsvarende gruppe av menn (hvilket kan ha sammenheng med en systematisk aldersforskjell internt i parforhold, eller at enkelte oppfatter spørsmålet om utgifter til å gjelde ens egen andel av disse).

Figur 19 Boutgifter (renter, avdrag og husleie) i Oslo etter alder i 1995, 1997 og 2001.

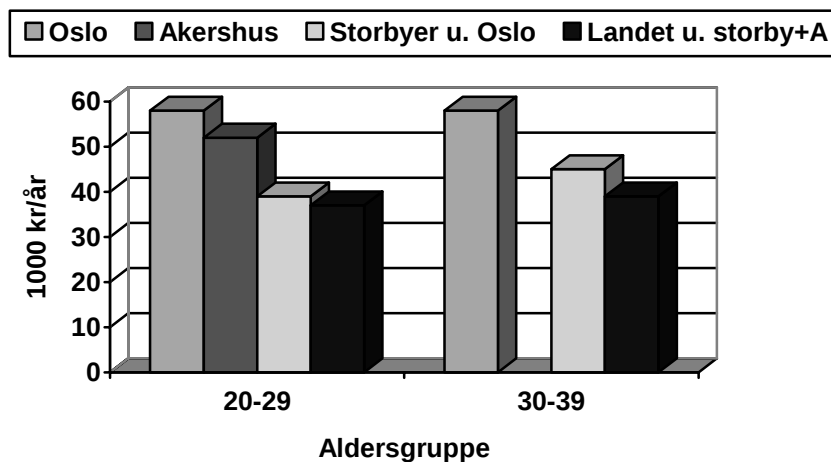
Husleie

Svært mange leier bolig før de kjøper, særlig i storbyene. Leieboeres boforhold er dermed viktig i et boligetableringsperspektiv. Vi skal se nærmere på leieboernes boutgifter, konkretisert ved husleie. Andelseiere og deres "husleie" holdes utenfor.

Husleiene i Oslo er høyere enn i andre storbyer

Husleiene er klart høyest i Oslo, der den gjennomsnittlige yngre leieboer betaler knapt 60 000 kr i året (5 000 kr i måneden). Deretter følger Akershus med om lag 50 000 kr, og storbyer utenom Oslo og landet ellers begge med knapt 40 000 kr (Tabell 39). I disse tallene er det verken tatt hensyn til andelen som har noen å dele husleien med, eller hvor stor leieboligen er.

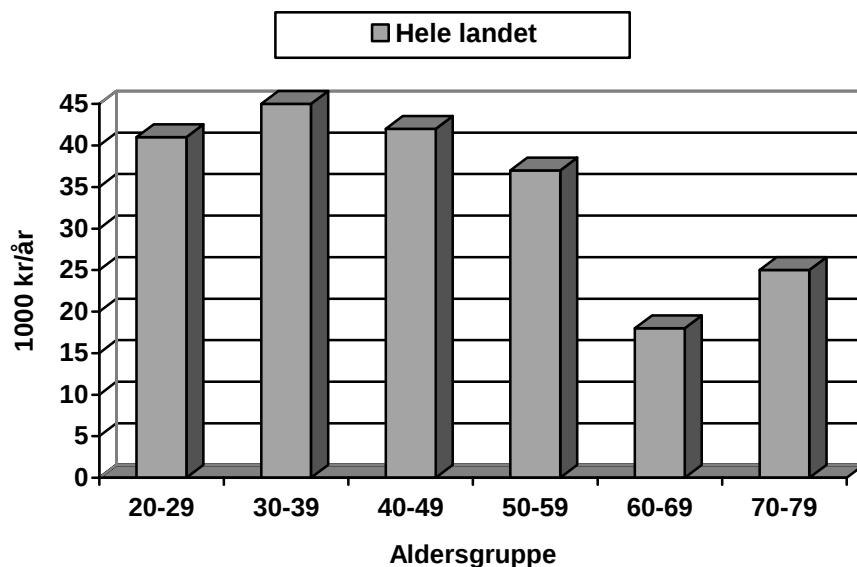
Figur 20 Omtrentlig gjennomsnittlig husleie etter alder og bosted. 2001.

Eldre har lav husleie, unge i Oslo har svært høy kvadratmeterleie

Eldre leieboere betaler i snitt bare halvparten så mye som yngre (Tabell 39). 60-69-åringene har lavest husleie av alle (Figur 21). Forskjellen mellom eldre og yngre skyldes ikke at eldre har mindre boliger. Tvert imot betaler unge leieboere mer per kvadratmeter enn eldre. Unge i Oslo har dobbelt så høy kvadratmeterleie som unge utenfor storbyene (Tabell 43). Kvadratmeterprisen er gunstigst for eldre og svært høy i Oslo uavhengig av boligstørrelse eller husholdningsstørrelse (Tabell 45). Eldre kommer gunstig ut selv om vi ser husleien i forhold til inntekten (Tabell 46). Her kommer riktignok også unge i Oslo gunstig ut i forhold til andre storbyer, noe som må sees i forhold til forskjeller i studentandelen.

Figur 21 Omtrentlig gjennomsnittlig husleie etter alder. 2001.

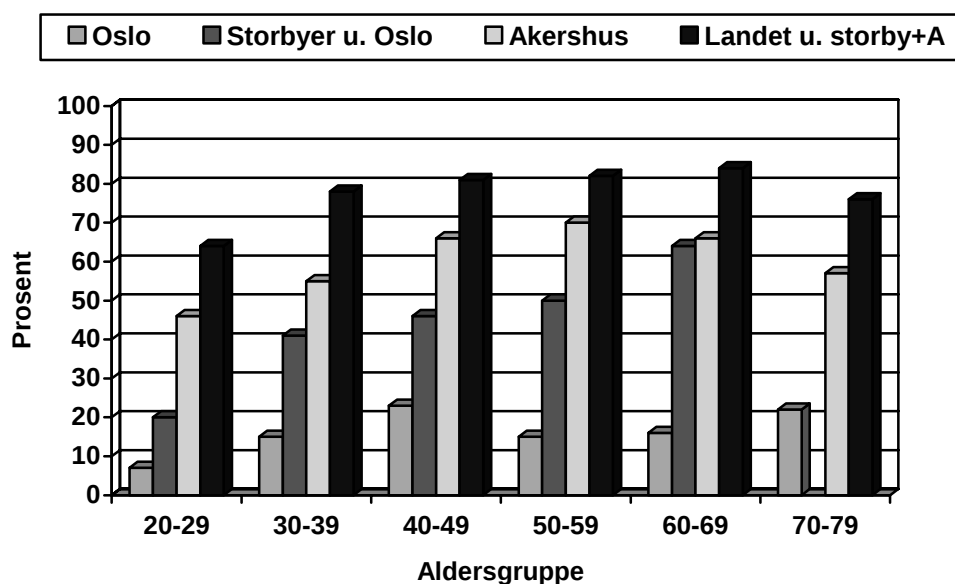
Høye boutgifter for aleneboende leieboere

Aleneboende betaler mer i husleie enn par og andre flerpersonhusholdninger dersom vi tar hensyn til at førstnevnte gruppe ikke har noen å dele denne utgiften med. Mens en aleneboende 20-39-åring i snitt betaler nesten 40 000 kr/år utgjør den personlige husleieutgiften vel 30 000 kr/år for gifte/samboende i samme alder (Tabell 42).

Boligtype, -standard og preferanser

Det er betydelige forskjeller i fordelingen på ulike boligtyper mellom storbyen og landet ellers (Figur 22). Dette har både direkte og indirekte betydning for boligstandard, og for andre sider ved boforholdene.

Figur 22 Andel som bor i enebolig etter alder og bosted.

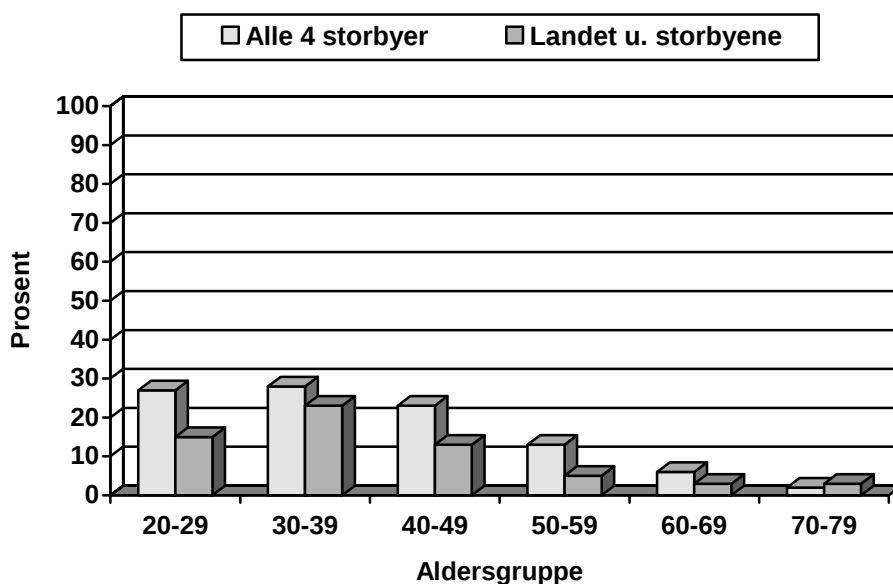
Mer enn tre av ti unge har trekkfull eller kald bolig

Når det gjelder boligstandard er det bare blant de yngste i storbyene og dels blant eldre i samme områder vi i det hele tatt finner noen som mangler bad eller dusj (Tabell 48). Inneklimaet er generelt noe mindre gunstig blant yngre enn blant eldre, og litt dårligerer i storbyene enn i landet ellers (Tabell 49). Tre av ti i alderen 20-39 i storbyene hevder at noen rom er trekkfulle eller vanskelige å varme opp. Blant eldre er det knapt halvparten så vanlig å rapportere om slike inneklimaproblemer. De yngste har bedre inneklima i Oslo enn i de andre storbyene.

De fleste synes å være fornøyd med boligens størrelse

Det er naturlig nok yngre, særlig i storbyene, som ønsker seg større bolig. På spørsmålet "Hvordan passer størrelsen på boligen for deg/dere, synes du den er passe stor, er den for liten, eller er den for stor?" er det uansett bosted og alder likevel bare inntil drøyt en av fire som gir uttrykk for at de ønsker større bolig (Figur 23, Tabell 50). Blant eldre er det riktignok svært få som mener de har for liten bolig. Det er ingen forskjell på preferansene mellom dem som bor alene og andre (Tabell 51 og Tabell 52). Andre undersøkelser (basert på andre spørsmål og beregningsmåter) har vist at unge langt oftere er misfornøyd enn hva som kommer frem her (Løwe 2002b).

Figur 23 Andel som synes boligen er for liten etter alder og bosted.

3. Oppsummering

Analysen dokumenterer at det er til dels store forskjeller i boforhold, boligetablering og boligkarrierer mellom storbyen og landet ellers. Videre er visse sider ved boforholdene i Oslo og Akershus veldig ulike (f.eks. boligstørrelse), mens Oslo-Akershusområdet er mer ensartet på andre områder (f.eks. boutgifter). Yngre som bor alene har generelt høye boutgifter, men er relativt godt etablert på boligmarkedet i Oslo. Eldre har jevnt over gunstige boforhold så vel i storbyen som i landet ellers.

Boligetableringen skjer noe tidligere i Akershus enn i Oslo og i landet ellers. Hele to av tre av Akershus' 20-29-åringer bor i eid bolig. Sammenlignet med andre storbyer (Bergen, Trondheim og Stavanger) er yngre i hovedstaden relativt ofte boligeiere. Særlig gjelder dette dem som bor alene. Enslige unge skiller seg dessuten mindre fra andre unge i Oslo enn hva denne gruppen gjør i andre storbyer og i landet for øvrig. Sett under ett synes unge, og særlig unge enslige i Oslo, å være en relativt privilegert gruppe når vi ser på disposisjonsform. Sannsynligheten for å eie boligen har ikke endret seg signifikant fra 1995 til 2001, verken for unge eller for andre aldersgrupper i hovedstaden.

I storbyene er boligene mindre enn i landet ellers, og det er stor forskjell mellom Oslo og Akershus. Det er i storbyene vi finner de tydeligste kontrastene mellom aldersgruppenes gjennomsnittlige boligstørrelse. Dette vitner om at boligetableringen er mer langtrukken og utsatt i storbyen enn i landet ellers. Tallene viter videre om at hovedstadens eldre er godt stilt når det gjelder boligens størrelse i forhold til andre aldersgrupper.

Det er stor forskjell i boligstørrelse mellom aleneboende og andre. Unntaket er blant eldre i storbyen der enslige i gjennomsnitt like store boliger som par. Når boligstørrelse og husholdningsstørrelse sees i sammenheng finner vi at en gjennomsnittlig 20-29-åring i Akershus har større albuerom i boligen enn dem som er 10-20 år eldre.

Boutgifter er i dette prosjektet regnet som summen av renter, avdrag og husleie. Boutgiftene er høye i Oslo og Akershus, særlig for unge. Eldre har generelt svært lave boutgifter, særlig utenom storbyene. Tar vi høyde for at personer som bor i parhusholdninger har noen å dele utgiftene med blir forskjellene mindre både mellom aldersfaser og bostedstyper. De som bor alene har lavere husholdningsutgift men har likevel høyere "personlig" boutgift enn personer i andre husholdninger.

Hos de yngste utgjør boutgiftene en mye større andel av inntekten enn hva tilfellet er hos andre aldersgrupper. Dette gjelder ikke minst i storbyene, der vel en av fem 20-29-åringer bruker minst halve inntekten på å bo. Eldre i storbyen bruker en beskjeden, men likevel dobbelt så stor andel av inntekten på husleie, renter og avdrag som andre eldre. Mange som bor alene har høy boutgiftsbelastning, og menn betaler mer enn kvinner for å bo.

Boutgiftene i hovedstaden har økt de siste årene for alle unntatt eldre par. Økningen var særlig kraftig blant yngre par. Husleiene i Oslo er høyere enn i andre storbyer, men hovedstadens eldre har likevel lav husleie. Unge i Oslo har dobbelt så høy husleie per kvadratmeter som unge som ikke bor i storbyene. Leieboere som bor alene har høyere personlig boutgift enn leieboende par.

Når det gjelder boligstandard har unge langt oftere dårlig inneklima enn eldre, både i storbyen og ellers. Hele tre av ti unge mener de har en trekkfull eller kald bolig. De fleste synes å være fornøyd med boligens størrelse, men yngre i storbyen ønsker oftere større bolig enn eldre.

4. Tabeller

Tabellvedlegget utgjør prosjektets hoveddel, og inneholder mye mer informasjon enn det som er omtalt i teksten. Inndelingene både etter region og alder åpner for at leseren selv kan belyse en rekke problemstillinger. Som ved alle utvalgsundersøkelser er mulighetene for å si noe om små grupper begrenset. Det gjøres ikke beregninger på grupper som representeres av færre enn 20 personer i utvalgene. Disse er i likhet med grupper bestående av mellom 20 og 50 personer erstattet eller markert med " * " i tabellene. De viktigste beregningsgrunnlagene er gjengitt i Tabell 1 og Tabell 2. Noen tabeller for 2001 har også med sammenlignbare tall fra 1995 og 1997. Ellers er tall fra 1995 plassert bakerst i vedlegget. Tabellene inneholder dessverre noen "huller".

Bakgrunnstall m.m.

Tabell 1 Antall intervjuobjekter (uvektet beregningsgrunnlag, N) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	3987	651	954	858	698	448	378
Oslo+Akershus	1746	260	457	351	334	186	158
Landet u. O+A	2241	391	497	507	364	262	220
Oslo	893	186	243	152	149	84	79
Akershus	853	74	214	199	185	102	79
Storbyer u. Oslo	350	97	88	71	47	31	16
Landet u. storby+A	1891	294	409	436	317	231	204
Alle 4 storbyer	1243	283	331	223	196	115	95
Landet u. storbyene	2744	368	623	635	502	333	283

Tabell 2 Antall aleneboende intervjuobjekter (uvektet) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	877	214	168	125	111	103	156
Oslo+Akershus	417	88	87	62	58	59	63
Landet u. O+A	460	126	81	63	53	44	93
Oslo	279	69	66	44	40	32	28
Akershus	138	19	21	18	18	27	35
Storbyer u. Oslo	88	38	25	10	6	2	7
Landet u. storby+A	372	88	56	53	47	42	86
Alle 4 storbyer	367	107	91	54	46	34	35
Landet u. storbyene	510	107	77	71	65	69	121

Tabell 3 Gjennomsnittlig antall husholdningsmedlemmer i intervjuobjektets husholdning etter alder og bosted. (Vektet etter frafall og region). Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	2,5	2,2	3,1	3,2	2,3	1,9	1,6
Oslo+Akershus	2,4	2,0	2,8	3,1	2,3	1,8	1,6
Landet u. O+A	2,6	2,3	3,2	3,3	2,3	2,0	1,6
Oslo	2,2	1,9	2,5	2,7	2,2	1,6	1,6
Akershus	2,7	2,2	3,3	3,4	2,4	1,9	1,5
Storbyer u. Oslo	2,4	1,8	2,9	3,1	2,5	2,0	1,5
Landet u. storby+A	2,6	2,4	3,3	3,3	2,3	1,9	1,6
Alle 4 storbyer	2,6	1,9	2,7	2,9	2,3	1,8	1,6
Landet u. storbyene	2,6	2,4	3,3	3,3	2,3	1,9	1,6

Tabell 4 Andel som bor alene etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	23	33	19	15	17	22	45
Oslo+Akershus	27	34	22	20	20	36	43
Landet u. O+A	22	32	17	14	16	19	45
Oslo	34	38	31	32	31	42	37
Akershus	19	27	12	11	11	31	50
Storbyer u. Oslo	27	41	29	16	12	*6	*
Landet u. storby+A	21	30	15	13	16	20	45
Alle 4 storbyer	30	39	30	23	22	24	42
Landet u. storbyene	21	29	14	13	15	22	46

Tabell 5 Andel som går på skole/studerer minst 10 timer i uka etter alder og bosted. For 20-29-åringer gjengis også tall for aleneboende. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder							
	20-79	20-29 alenebo	20-29 alle	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Oslo	7	28	21	6	3	1	0	0
Akershus	2	12	4	2	2	1	1	0
Storbyer u. Oslo	12	48	34	6	2	2	0	0
Landet u. storby+A	5	37	20	8	3	1	0	0
Alle 4 storbyer	10	40	29	6	3	1	0	0

Tabell 6 Andel i ulike alders- og bostedsgrupper. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

Andel	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	100	17	22	21	17	12	11
Oslo+Akershus	100	16	26	19	18	11	10
Landet u. O+A	100	18	21	22	16	12	11
Oslo	100	22	28	16	16	9	10
Akershus	100	10	25	23	20	13	10
Storbyer u. Oslo	100	29	24	20	14	9	5
Landet u. storby+A	100	16	21	22	17	13	12
Alle 4 storbyer	100	25	26	18	14	9	7
Landet u. storbyene	100	15	21	22	17	13	12

Tabell 7 Gjennomsnittsalder i ulike alders- og bostedsgrupper. År. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	45,9	25,2	34,4	44,3	54,1	64,3	74,0
Oslo+Akershus	45,5	25,6	34,3	44,4	54,3	64,3	74,7
Landet u. O+A	46,1	25,1	34,4	44,3	54,0	64,3	73,8
Oslo	43,7	25,6	34,0	44,5	54,2	63,9	75,2
Akershus	47,4	25,5	34,7	44,3	54,4	64,5	74,1
Storbyer u. Oslo	40,9	24,6	34,8	44,2	54,1	64,1	73,6
Landet u. storby+A	47,0	25,3	34,3	44,4	54,0	64,3	73,8
Alle 4 storbyer	42,3	25,0	34,4	44,3	54,2	64,0	74,7
Landet u. storbyene	47,1	25,3	34,4	44,4	54,1	64,4	73,8

Eierandel og boligstørrelse

Tabell 8 Andel som eier boligen etter bosted og alder. Levekårsundersøkelsen 2001, 1997 og Boforholdsundersøkelsen 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Levekår 2001							
Hele landet	81	49	81	90	92	93	82
Oslo+Akershus	83	54	83	90	93	88	91
Landet u. O+A	80	48	80	90	92	94	80
Oslo	77	49	79	88	89	89	89
Akershus	89	64	88	92	97	88	93
Storbyer u. Oslo	70	36	70	86	92	*100	*
Landet u. storby+A	82	52	82	91	92	94	80
Alle 4 storbyer	73	42	75	87	90	95	85
Landet u. storbyene	83	53	83	91	93	93	82
Levekår 1997							
Oslo	75	39	71	88	97	*91	*91
Akershus	84	*30	89	90	93	97	*
Boforhold 1995							
Hele landet	81	42	83	91	93	92	82
Oslo	77	51	77	91	83	88	84
Landet u. storbyene	81	41	83	91	96	92	81

Tabell 9 Andel som eier boligen etter bosted og alder (fin bostedsgruppering, grov aldersgruppering).

	Alder			
	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	81	67	91	88
Oslo+Akershus	83	72	92	90
Landet u. O+A	80	65	91	88
Akershus	89	81	94	90
Oslo	77	66	88	89
Bergen	69	52	*85	*92
Trondheim	72	52	90	*
Stavanger	67	*52	*90	*
Landet u. storby+A	82	69	91	87
Alle storbyer	73	58	88	91
Landet u. storbyene	83	71	92	88
Storbyer utenom Oslo	70	52	88	92
Oslo 1997		54	92	91
Akershus 1997		70	91	95

Tabell 10 Andel som eier boligen etter bosted og alder blant aleneboende og personer som tilhører flerpersonhushold. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Aleneboende					Tilhører flerpersonhushold				
	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79
Hele landet	60	22	58	73	79	87	62	86	94	92
Oslo+Akershus	67	35	61	79	82	89	64	89	95	94
Landet u. O+A	57	19	56	71	78	87	62	85	94	92
Oslo	65	37	62	77	83	83	57	87	94	93
Akershus	71	*(28)	*(61)	*82	82	92	*77	92	95	96
Storbyer u. Oslo	42	20	*	*	*	79	47	76	94	*98
Landet u. storby+A	61	18	56	74	78	88	66	87	94	91
Alle 4 storbyer	55	27	59	69	80	81	51	82	94	95
Landet u. storbyene	62	19	56	75	79	89	67	87	94	92

Tabell 11 Prosentandel med bolig av ulik størrelse og gjennomsnittlig størrelse målt ved antall rom etter bosted. Personer 20-79 år, hjemmeboende unge utelatt. Levekårsundersøkelsen 2001.

Beboelsesrom	Gj.snitt	1 rom	2 rom	3 rom	4 rom	5 rom	6+rom
Hele landet	4,4	3	11	18	24	19	25
Oslo	3,4	8	23	28	21	10	10
Bergen	3,8	9	18	20	22	13	18
Trondheim	3,7	3	11	18	24	19	25
Stavanger	4,1	1	19	16	30	17	16
Akershus	4,7	2	7	14	25	21	31
Landet u. storby+A	4,7	2	8	16	25	21	29

Tabell 12 Areal i boligen etter bosted og alder. Kvadratmeter. Gjennomsnitt. Levekårsundersøkelsen 2001, 1997 og Boforholdsundersøkelsen 1995.

Areal	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
<i>Levekår 2001</i>							
Hele landet	126	92	131	146	141	124	109
Oslo+Akershus	119	84	114	142	139	117	109
Landet u. O+A	128	94	137	147	141	126	109
Oslo	96	65	93	123	114	100	101
Akershus	144	128	141	157	160	130	118
Storbyer u. Oslo	108	71	111	133	146	*118	*
Landet u. storby+A	132	103	142	149	140	127	111
Alle 4 storbyer	102	68	101	128	128	109	96
Landet u. storbyene	133	105	142	150	143	128	112
<i>Levekår 1997</i>							
Oslo	104	74	105	127	*112	*126	*89
Akershus	136	*88	141	148	139	148	*
<i>Boforhold 1995</i>							
Hele landet	122	88	130	140	133	121	108
Oslo	100	70	102	116	123	105	93
Landet u. storbyene	127	93	136	144	135	123	109

Tabell 13 Boligstørrelse etter bosted og alder (fin bostedsgruppering, grov aldersgruppering).

2001	Areal				Rom		
Alder	20-79	20-39	40-59	60-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	126	114	144	117	3,9	4,9	4,4
Oslo+Akershus	119	103	141	113	3,5	4,7	4,0
Landet u. O+A	128	118	145	118	4,1	5,0	4,5
Akershus	143	137	159	125	4,4	5,2	4,3
Oslo	96	80	118	100	3,4	2,9	4,0
Bergen	107	90	*136	*112	3,2	4,7	*3,9
Trondheim	105	82	132	*	3,9	4,5	*
Stavanger	114	*96	*158	*	3,5	*5,3	*
Landet u. storbyene+A	132	125	146	119	4,3	5,1	4,5
Alle storbyer	102	85	129	103	3,1	4,4	3,7
Landet u. storbyene	133	127	147	120	4,3	5,1	4,5
Storbyer utenom Oslo	108	89	138	107	3,2	4,7	3,9
Oslo 1997		88	120	110			
Akershus 1997		125	139	139			

Tabell 14 Boligstørrelse målt ved areal og romtall samt eierandel etter bosted blant unge og nyetablerte 20-39 år. Levekårsundersøkelsen 2001.

Levekår 2001	Areal (kvm)		Romtall		Eierandel	
Alder	20-29	30-39	20-29	30-39	20-29	30-39
Hele landet	92	130	3,3	4,4	49	81
Akershus	128	141	3,8	4,6	64	88
Oslo	65	93	2,4	3,3	49	79
Bergen	68	*123	2,6	*4,0	39	*71
Trondheim	*70	*97	*2,3	*3,6	*33	*76
Stavanger	*	*107	*	*3,7	*	*63
Landet u. storby+A	103	142	3,6	4,8	58	82
Storbyer u. Oslo	71	111	2,6	3,8	36	70
Storby	68	101	2,5	3,5	42	75
Landet u. storbyene	105	142	3,6	4,8	53	83

Tabell 15 Boligareal per husholdningsmedlem etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

2001 Areal/pers	Alder						
	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	
Hele landet	58	47	49	53	67	69	74
Oslo+Akershus	57	47	47	52	67	72	75
Landet u. O+A	58	47	50	53	68	68	75
Oslo	51	41	44	53	58	64	67
Akershus	63	64	50	51	74	79	*84
Storbyer u. Oslo	49	42	45	49	62	58	63
Landet u. storby+A	59	49	51	53	68	69	76
Alle 4 storbyer	50	41	45	51	60	61	66
Landet u. storbyene	60	50	51	53	68	69	76

Tabell 16 "Husholdningsekvivalent" boligareal etter alder og bosted. Boligareal dividert med kvadratroten av antall personer i husholdningen. Levekårsundersøkelsen 2001.

2001 Areal/rot pers	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	82	64	77	84	95	91	89
Oslo+Akershus	79	61	70	83	94	90	89
Landet u. O+A	83	64	79	85	96	92	89
Oslo	68	50	61	77	79	79	81
Akershus	92	88	81	87	106	99	98
Storbyer u. Oslo	71	53	67	78	93	83	73
Landet u. storby+A	85	68	82	86	96	93	90
Alle 4 storbyer	69	52	64	77	86	81	78
Landet u. storbyene	86	70	82	86	98	94	91

Tabell 17 Andel som bor trangt (ett rom for aleneboende, flere personer enn rom for andre) etter alder og bosted.

Bor trangt 2001	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	7	16	11	5	2	1	0
Oslo+Akershus	10	18	16	7	5	4	0
Landet u. O+A	6	16	9	4	2	0	0
Oslo	14	21	22	11	8	4	0
Akershus	5	11	9	4	2	3	0
Storbyer u. Oslo	12	23	14	8	2	*0	*
Landet u. storby+A	5	13	8	4	2	0	0
Alle 4 storbyer	13	22	18	9	5	2	0
Landet u. storbyene	5	13	8	4	2	0	0

Stor forskjell mellom by og land i andelen trangbodde, særlig mellom Oslo og Akershus!

Tabell 18 Andel aleneboende og personer i flerpersonshushold som bor trangt (ett rom for aleneboende, flere personer enn rom for andre) etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Aleneboende (med ett rom)					Tilhører flerpersonshushold (med flere personer enn rom i boligen)				
	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79
Hele landet	11	30	14	3	1	5	9	10	4	0
Oslo+Akershus	16	29	31	7	5	7	13	12	6	0
Landet u. O+A	9	31	6	1	0	5	8	9	3	0
Oslo	20	29	35	10	5	11	17	16	9	0
Akershus	9	*(30)	*(19)	*0	5	4	*4	7	3	0
Storbyer u. Oslo	22	44	*	*	0	9	9	18	6	*0
Landet u. storby+A	7	25	7	1	0	4	8	8	3	0
Bergen	27	*37			*					
Trondheim	23	*32			*					
Alle 4 storbyer	21	38	21	9	4	10	12	17	7	0
Landet u. storbyene	7	25	8	1	1	4	8	8	3	0

Tabell 19 Boligareal for aleneboende og personer i flerpersonshushold etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

2001 Areal	Aleneboende				Flerpersonshushold			
Alder	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	83	72	90	94	139	128	154	128
Oslo+Akershus	79	67	82	95	133	116	155	125
Landet u. O+A	85	73	93	94	140	132	153	129
Oslo	68	59	72	83	111	92	139	112
Akershus	102	*94	*104	*107	153	145	165	136
Storbyer u. Oslo	62	58	*	*	124	106	150	*115
Landet u. storby+A	90	80	96	95	143	138	154	131
Alle 4 storbyer	65	58	71	*81	118	99	145	113
Landet u. storbyene	91	82	97	97	145	139	156	131

Tabell 20 Boligareal for personer i små og store flerpersonhusholdninger etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

2001 Areal	Alder	2-3 husholdningsmedlemmer				4 eller flere husholdningsmedlemmer			
		20-79	20-29	30-39	40-79	20-79	20-29	30-39	40-79
Hele landet		127	107	144	128	162	156	170	*
Oslo+Akershus		119	97	141	125	164	153	176	*
Landet u. O+A		129	111	144	128	162	156	168	*
Oslo		101	82	126	112	143	*123	*162	*
Akershus		140	123	152	137	176	170	183	*
Storbyer u. Oslo		110	81	142	*115	155	149	*163	*
Landet u. storby + A		133	119	145	130	163	158	169	*
Alle 4 storbyer		106	82	135	113	151	140	163	*
Landet u. storbyene		134	120	146	131	165	159	171	*

Tabell 21 Boligareal per husholdningsmedlem etter alder og storby. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder			
	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	58	48	59	72
Oslo	51	42	56	65
Bergen	48	40	55	*61
Trondheim	52	51	50	*
Stavanger	49	42	*62	*
Landet u. storby	59	50	60	72

Tabell 22 Andel med bolig av ulik størrelse etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Rom	20-39 år			40-59 år			60-79 år		
		1-2	3-4	5+	1-2	3-4	5+	1-2	3-4	5+
Hele landet		24	41	35	6	38	56	11	49	40
Oslo		42	45	13	19	48	33	21	62	17
Andre storbyer*		41	38	20	8	44	48	14	61	25
Landet u. storby		16	41	43	4	36	60	9	47	44

Boutgifter

Tabell 23 Husholdningens sum renter, avdrag og husleie etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.

Renter, avdrag og husleie	Aldersgruppe						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	41	53	66	46	30	11	9
Oslo+Akershus	57	75	81	65	41	19	14
Landet u. O+A	36	48	60	42	26	10	9
Oslo	61	76	83	66	42	22	20
Akershus	53	73	79	65	40	18	8
Storbyer u.. Oslo	47	51	57	49	44	*22	*15
Landet u. storby+A	34	47	61	40	24	8	8
Alle 4 storbyer	53	61	70	56	43	22	18
Landet u. storbyene	37	49	64	44	26	9	8

Tabell 24 Renter og avdrag etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.

Renter og avdrag	Aldersgruppe						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	30	27	53	39	24	7	2
Oslo+Akershus	40	37	64	53	31	10	2
Landet u. O+A	27	24	50	35	22	6	1
Oslo	37	34	59	48	27	7	2
Akershus	43	44	69	56	35	12	3
Storbyer u.. Oslo	28	19	39	36	35	*15	*1
Landet u. storby+A	26	26	52	35	20	5	1
Alle 4 storbyer	32	25	49	41	31	11	2
Landet u. storbyene	29	28	55	38	22	6	1

Tabell 25 Renter og avdrag for huseiere etter alder og bosted. Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.

Renter og avdrag for huseiere	Aldersgruppe						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	37	60	68	44	26	7	2
Oslo+Akershus	49	76	78	59	34	11	3
Landet u. O+A	34	56	64	40	24	7	2
Oslo	49	77	77	56	31	*8	*3
Akershus	49	*76	79	62	36	13	*3
Storbyer u. Oslo	42	*63	59	43	38	15	*
Landet u. storby+A	33	54	65	39	22	6	2
Alle 4 storbyer	46	70	69	48	34	11	2
Landet u. storbyene	35	57	67	43	24	7	2

Tabell 26 Boutgifter for aleneboende og andre etter alder og bosted. 1000 kr. (jf Tabell 27)

	-----Aleneboende -----					-----Tilhører flerpersonhushold -----				
	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79
Hele landet	33	40	54	35	13	43	61	68	40	9
Oslo+Akershus	41	50	61	44	17	63	90	87	56	17
Landet u. O+A	30	37	51	32	12	38	54	62	35	8
Oslo	43	49	60	39	*21	70	93	94	61	20
Akershus	36	*50	*64	*55	12	57	*83	81	53	14
Storbyer u. Oslo	39	36	*54	*	*	50	63	58	48	*21
Landet u. storby+A	28	37	49	30	12	36	51	63	33	6
Alle 4 storbyer	41	41	57	40	19	59	76	76	54	21
Landet u. storbyene	29	38	51	33	12	39	54	66	36	7

**Tabell 27 Sum renter, avdrag og husleie for aleneboende og andre etter alder og bosted.
Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001. (jf Tabell 26)**

	-----Aleneboende -----				-----Tilhører flerpersonhushold -----			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	33	46	35	13	43	66	40	9
Oslo+Akershus	41	55	44	17	63	88	56	17
Landet u. O+A	30	42	32	12	38	59	35	8
Oslo	43	55	39	21	70	93	61	20
Akershus	36	57	*55	*12	57	82	53	14
Storbyer u. Oslo	39	42	*	*	50	60	48	*21
Landet u. storby+A	28	42	30	12	36	59	33	6
Alle 4 storbyer	41	48	40	19	59	76	54	21
Landet u. storbyene	29	44	33	12	39	62	36	7

**Tabell 28 Personlig boutgift* (sum renter, avdrag og husleie) etter alder og bosted.
Gjennomsnitt. 1000kr/år, Levekårsundersøkelsen 2001.**

Renter og avdrag for huseiere	Aldersgruppe						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	25	34	39	27	18	7	7
Oslo+Akershus	34	47	48	38	24	13	10
Landet u. O+A	22	31	36	24	16	6	7
Oslo	38	48	52	41	26	15	14
Akershus	30	45	44	36	23	11	*6
Storbyer u.. Oslo	30	34	37	30	24	*11	*
Landet u. storby+A	21	30	36	23	14	5	6
Alle 4 storbyer	34	40	45	35	25	13	13
Landet u. storbyene	22	31	37	25	16	6	6

*Husholdningens utgift er halvert for andre enn aleneboende og enslige forsørgere uten samboer.

Tabell 29 Personlig boutgift (halv sum renter, avdrag og husleie) for personer i flerpersonhushold etter alder (grov inndeling) og bosted. 1000 kr.

Flerpersonhushold (Halv hush.utgift)	Alder				
	20-79	20-29	30-39	40-59	60-79
Hele landet	22	31	36	20	5
Oslo+Akershus	32	45	45	29	9
Landet u. O+A	20	28	33	18	4
Oslo	36	47	48	31	10
Akershus	29	*43	42	27	7
Storbyer u. Oslo	26	33	30	25	*10
Landet u. storby+A	19	26	33	17	3
Alle 4 storbyer	30	39	39	28	10
Landet u. storbyene	20	28	35	19	4

*Full husholdningsutgift for forsørgere som ikke har samboer.

Tabell 30 Personlig boutgift* (sum renter, avdrag og husleie) for aleneboende og andre etter alder og bosted. 1000 kr.

	Alle	-----Aleneboende -----			---Tilhører flerpersonhushold --		
	20-79	20-79	20-39	40-79	20-79	20-39	40-79
Hele landet	25	33	46	23	22	34	15
Oslo+Akershus	34	41	55	30	32	45	23
Landet u. O+A	22	30	42	21	20	31	13
Oslo	38	43	55	32	36	47	24
Akershus	30	36	57	27	29	42	22
Storbyer u. Oslo	30	39	42	*31	26	32	21
Landet u. storby+A	21	28	42	19	19	30	12
Alle 4 storbyer	34	41	48	32	30	39	22
Landet u. storbyene	22	29	44	20	20	32	14

*Husholdningens utgift er halvert for andre enn aleneboende og enslige forsørgere uten samboer.

Tabell 31 Sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

Boutgiftsbelastning	20-79	20-29	30-39	Alder 40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	15	30	21	12	9	4	6
Oslo+Akershus	18	37	22	17	11	7	7
Landet u. O+A	14	28	21	11	8	4	5
Oslo	22	40	24	17	13	9	10
Akershus	15	29	20	17	9	7	5
Storbyer u. Oslo	28	47	21	14	11	*6	*9
Landet u. storby+A	12	22	20	10	8	4	5
Alle 4 storbyer	25	44	22	16	12	7	10
Landet u. storbyene	12	22	20	11	8	4	5

Tabell 32 Boutgiftsbelastning (sum renter, avdrag og husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt) som overstiges for hver tiende person etter alder og bosted blant. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

Boutgiftsbelastning ved 9. desilgrense	20-29	30-39	Alder 40-49	50-59	60-69	70-79
Storbyer	75	42	32	27	19	25
Landet ellers	56	35	28	24	17	24

Tabell 33 Andel med renter, avdrag og husleie som utgjør over halve husholdningens inntekt etter skatt for personer etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

Høy boutgiftsbelastning	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	4	15	3	1	1	0	1
Oslo+Akershus	6	17	6	4	2	1	1
Landet u. O+A	3	15	2	0	1	0	1
Oslo	8	22	7	6	2	1	2
Akershus	3	7	3	4	2	0	1
Storbyer u. Oslo	8	23	5	0	0	*0	*
Landet u. storby+A	3	12	2	0	1	0	1
Alle 4 storbyer	8	22	6	3	1	1	1
Landet u. storbyene	3	11	2	1	1	0	1

Tabell 34 Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende og andre etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

	----- Aleneboende -----				----- Tilhører flerpersonshushold -----			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	24	38	20	9	12	20	9	3
Oslo	27	35	22	13	19	29	12	7
Akershus	21	33	*27	*9	13	20	11	4
Storbyer u. Oslo	43	55	*	*	16	23	11	*6
Landet u. storby+A	20	33	17	9	10	18	8	2

Tabell 35 Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende og andre etter alder og bosted. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alle	----- Aleneboende -----			--- Tilhører flerpersonshushold ---		
	20-79	20-79	20-39	40-79	20-79	20-39	40-79
Hele landet	15	24	38	14	12	20	7
Oslo+Akershus	18	25	35	17	16	25	10
Landet u. O+A	14	24	39	13	11	19	6
Oslo	22	27	35	19	19	29	10
Akershus	15	21	*33	15	13	20	9
Storbyer u. Oslo	24	43	55	*18	16	23	10
Landet u. storby+A	12	20	32	12	10	18	6
Bergen	21	36	*47	*	16	23	9
Trondheim	28	*55	*71	*	14	*22	10
Stavanger	21	*	*	*	18	*23	*
Alle 4 storbyer	23	34	46	18	17	26	10
Landet u. storbyene	12	20	32	13	10	18	6

Tabell 36 Boutgift (renter, avdrag og husleie) som andel av husholdningens inntekt etter skatt for aleneboende studenter og andre aleneboende etter alder og bosted. Prosent.

	----- Aleneboende -----						
	Alle	Unntatt studenter			Studenter		
	20-79	20-79	20-39	40-79	20-79	20-39	40-79
Hele landet	24	19	27	14	71	72	*
Alle 4 storbyer	34	27	36	18	*69	*72	*
Landet u. storbyene	20	15	21	13	*73	*72	*

Tabell 37 Andel med sum renter, avdrag og husleie som utgjør over halve inntekten for aleneboende og andre etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	-----Aleneboende -----				-----Tilhører flerpersonhushold -----			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	11	21	4	2	2	4	1	0
Oslo+Akershus	9	14	9	3	4	8	2	0
Landet u. O+A	11	24	2	2	1	3	0	0
Oslo	11	17	7	3	7	12	2	0
Akershus	6	7	*12	1	2	4	2	0
Storbyer u. Oslo	22	32	*	*	2	5	0	*0
Landet u. storby+A	8	20	2	2	1	2	0	0
Alle 4 storbyer	16	25	5	3	4	8	1	0
Landet u. storbyene	8	19	3	2	1	3	1	0

Tabell 38 Boutgifter (renter, avdrag og husleie) for aleneboende menn og kvinner etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001.

	----- Aleneboende -----					
	Kvinner (ekskl. enslige fors)			Menn		
	20-79	20-39	40-79	20-79	20-39	40-79
Hele landet	28	43	22	36	47	24
Oslo+Akershus	35	50	28	47	58	33
Landet u. O+A	26	40	20	33	43	21
Oslo	39	*49	32	47	59	32
Akershus	29	*	*24	*45	*56	*34
Storbyer u. Oslo	*36	*	22	41	41	*
Landet u. storby+A	24	37	20	31	44	18
Alle 4 storbyer	38	47	29	44	49	35
Landet u. storbyene	25	39	21	33	45	20

Husleie

Tabell 39 Husleie etter alder og bosted for leieboere. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001.

Husleie (leieboere)	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	39	41	45	42	37	*18	25
Oslo+Akershus	55	57	58	*61	*	*	*
Landet u. O+A	35	38	41	38	*33	*8	24
Oslo	56	58	*58				
Akershus	39	*52	*				
Storbyer u. Oslo	40	39	*45				
Landet u. storby+A	34	37	39				
Alle 4 storbyer	47	46	51	*50	*	*	*
Landet u. storbyene	35	38	41	40	*34	*14	23

Tabell 40 Husleie etter alder og bosted for leieboere. Grov aldersgruppering. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001.

Husleie (leieboere)	Alder i to grove grupperinger				
	20-79	20-29	30-39	20-39	40-79
Hele landet	39	41	45	42	33
Oslo+Akershus	55	57	58	57	49
Landet u. O+A	35	38	41	39	29
Oslo	56	58	*58	58	*51
Akershus	52	*52	*	*55	*47
Storbyer u. Oslo	40	39	*45	41	*40
Landet u. storby+A	34	37	39	38	27
Alle 4 storbyer	47	46	51	47	46
Landet u. storbyene	35	38	41	39	29

Tabell 41 Husleie for aleneboende og andre leieboere etter alder og bosted. 1000 kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.

	Alle		Aleneboende			Tilhører flerpersonhushold			
	20-79	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	39	34	36	37	26	44	48	44	*18
Oslo+Akershus	55	42	43	*	*	68	71	*	*
Landet u. O+A	35	32	34	33	25	38	43	38	14
Alle 4 storbyer	47	38	38	*	*	56	56	*	*
Landet u. storbyene	35	32	34	*34	24	38	43	40	*15

Tabell 42 Personlig husleie for aleneboende og andre leieboere etter alder og bosted. 1000 kr/år. Husleien er halvert for andre enn aleneboende og enslige forsørgere som ikke har samboer. Levekårsundersøkelsen 2001.

Personlig husleie	Alle	Aleneboende				Tilhører flerpersonhushold			
	20-79	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	29	34	36	37	26	24	26	24	*9
Oslo+Akershus	39	42	43	50	31	36	37	*39	*
Landet u. O+A	26	32	34	33	25	21	23	20	*7
Alle 4 storbyer	34	38	38	*	*	30	31	*	*
Landet u. storbyene	26	32	34	34	24	21	23	22	*7

Tabell 43 Husleie per kvadratmeter etter alder og bosted. Kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	650	760	680	580	540	*	380
Oslo+Akershus	930	960	1090	*820	*830	*	*
Landet u. O+A	590	720	560	520	*470	*	*
Oslo	1030	1030	*1230	*	*	*	*
Akershus	690	*730	*	*	*	*	*
Storbyer u. Oslo	800	860	*700	*	*	*	*
Landet u. storby+A	520	650	510	450	*440	*	350
Alle 4 storbyer	890	920	930	*	*	*	*
Landet u. storbyene	530	660	540	480	*460	*180	350

Tabell 44 Husleie per kvadratmeter etter alder og bosted for aleneboende og andre. Kr/år. Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.

	Alle	Aleneboende				Tilhører flerpersonhushold			
	20-79	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	650	730	810	640	460	580	670	490	*220
Oslo+Akershus	930	910	960	*	*	940	1060	*	*
Landet u. O+A	590	680	780	870	410	500	570	430	*180
Oslo	1000	1040				1030			
Akershus	690	*600				*780			
Storbyer u. Oslo	800	860				740			
Landet u. storby+A	520	620				420			
Alle 4 storbyer	890	930	960	*	*	850	890	*	*
Landet u. storbyene	530	620	720	*530	400	460	530	*430	*180

**Tabell 45 Husleie per kvadratmeter etter alder, bosted og boligens størrelse. Kr/år.
Levekårsundersøkelsen 2001. Husholdningens husleie.**

	Alle	Liten bolig (1-2 rom)				Middels eller stor bolig (3 rom+)			
	20-79	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	650	870	900	*830	*650	470	550	450	180
Oslo+Akershus	930	1080	1140	*	*	720	820	*	*
Landet u. O+A	590	800	830	*740	*	420	500	410	160
Oslo	1010	1120				*870			
Akershus	690	*920				*540			
Storbyer u. Oslo	800	860				680			
Landet u. storby+A	520	770				370			
Alle 4 storbyer	890	960	980	*	*	760	790	*	*
Landet u. storbyene	530	780	820	*720	*640	390	470	390	170

Tabell 46 Husleie som andel av husholdningens inntekt etter skatt etter alder og bosted for leieboere. Prosent. Levekårsundersøkelsen 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	27	33	29	20	*19	*11	17
Oslo+Akershus	32	39	29	*24	*26	*	*
Landet u. O+A	30	32	29	*19	*17	*	*
Oslo	34	40	*34	*	*	*	*
Akershus	27	*36	*22	*	*	*	*
Storbyer u. Oslo	54	52	*26	*	*	*	*
Landet u. storby+A	22	24	30	*19	*17	*	*16
Alle 4 storbyer	37	47	30	*20	*23	*	*
Landet u. storbyene	23	25	29	20	*17	*9	*16

Boligtype, -standard og preferanser

Tabell 47 Andel som bor i enebolig etter alder og bosted. Prosent. 2001.

Eneboligandel (%)	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	64	46	61	70	70	74	66
Oslo+Akershus	37	19	33	48	45	44	38
Landet u. O+A	72	53	71	76	78	82	73
Oslo	15	7	15	23	15	16	22
Akershus	61	46	55	66	70	66	57
Storbyer u. Oslo	39	20	41	46	50	*64	*
Landet u. storby+A	78	64	78	81	82	84	76
Alle 4 storbyer	27	14	28	36	32	40	26
Landet u. storbyene	75	62	74	79	80	82	74

Tabell 48 Andel som bor i en bolig som mangler bad/dusj etter alder og bosted. Levekårsundersøkelsen 2001. Prosent.

Mangler bad/dusj	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	1	2	0	0	0	0	1
Oslo+Akershus	1	2	1	0	0	0	0
Landet u. O+A	1	2	0	0	0	0	2
Oslo	1	3	1	1	0	5	0
Akershus	0	0	0	0	0	0	0
Storbyer u. Oslo	1	4	0	0	0	*0	*
Landet u. storby+A	0	1	0	0	0	0	2
Alle 4 storbyer	1	3	1	0	0	2	0
Landet u. storbyene	0	1	0	0	0	0	2

Tabell 49 Andel som har trekkfull eller kald bolig etter alder og bosted. Prosent. 2001.

Trekk/kulde	20-79	20-29	30-39	Alder 40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	17	29	23	14	11	10	13
Oslo+Akershus	18	25	24	15	14	15	11
Landet u. O+A	17	30	23	14	11	9	13
Oslo	21	23	28	16	18	15	15
Akershus	15	30	19	14	11	15	6
Storbyer u. Oslo	22	36	25	14	13	*9	*
Landet u. storby+A	16	27	22	14	10	9	14
Alle 4 storbyer	22	31	27	15	15	12	12
Landet u. storbyene	16	28	22	14	10	10	13

Tabell 50 Andel som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.

	20-79	20-29	30-39	Alder 40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	14	19	24	15	6	3	3
Oslo+Akershus	17	21	25	22	10	7	2
Landet u. O+A	13	19	24	13	5	2	4
Oslo	21	26	27	25	18	10	3
Akershus	12	10	22	19	3	5	1
Storbyer u. Oslo	20	27	29	21	6	*3	*
Landet u. storby+A	12	16	23	12	5	2	4
Alle 4 storbyer	21	27	28	23	13	6	2
Landet u. storbyene	12	15	23	13	5	3	3

Tabell 51 Andel aleneboende som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.

	20-79	20-29	30-39	Alder 40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	14	19	19	16	13	9	5
Oslo+Akershus	17	22	21	23	*14	15	1
Landet u. O+A	13	18	19	13	12	5	6
Alle 4 storbyer	23	28	25	*27	*18	*	*2
Landet u. storbyene	10	12	15	11	11	6	6

Tabell 52 Andel flerpersonshushold som ønsker større plass etter alder og bosted. 2001.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	14	19	26	15	5	2	2
Oslo+Akershus	17	21	26	21	9	3	3
Landet u. O+A	13	19	25	13	4	2	2
Alle 4 storbyer	20	26	30	22	11	2	*2
Landet u. storbyene	12	17	24	13	4	2	2

Boforholdsundersøkelsen 1995**Tabell 53 Boligareal etter alder og bosted. Kvadratmeter. 1995.**

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	122	88	130	140	133	121	108
Oslo	100	70	102	116	123	105	93
Bergen	102	70	100	126	113	106	*92
Trondheim	104	68	113	123	118	*104	*90
Stavanger	118	*	*	*	*	*	*
Landet u. storbyene	127	93	136	144	135	123	109
Oslo+Akershus	116	79	117	133	125	126	105
Landet u. O+A	124	90	133	141	133	120	108

Tabell 54 Eierandel (selveie eller andelseie) etter alder og bosted. Prosent. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	81	42	83	91	93	92	82
Oslo	77	51	77	91	83	88	84
Bergen	73	41	72	86	80	92	*77
Trondheim	73	43	77	77	80	*91	*76
Stavanger	76	*	*	*	*	*	*
Landet u. storbyene	81	41	83	91	96	92	81
Oslo+Akershus ok	80	44	85	91	90	86	87
Landet u. O+A	81	41	82	90	94	93	81

Tabell 55 Beboelsesrom per person etter alder og bosted. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	2,0	1,8	1,6	1,7	2,3	2,7	2,8
Oslo	1,8	1,6	1,6	1,7	2,0	2,4	2,3
Storby u. Oslo	1,8	1,5	1,5	1,7	2,1	2,3	2,4
Landet u. storbyene	2,0	1,8	1,6	1,7	2,4	2,7	2,9
Oslo+Akershus	1,8	1,7	1,5	1,6	2,2	2,4	2,3
Landet u. O+A	2,0	1,8	1,6	1,7	2,3	2,7	2,9

Tabell 56 Boligareal per person etter alder og bosted. Kvadratmeter. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	52	44	44	46	61	67	68
Oslo	49	41	43	45	59	64	61
Storby u. Oslo	47	37	39	45	57	62	63
Landet u. storbyene	53	45	45	47	61	67	69
Oslo+Akershus	51	44	43	45	62	67	65
Landet u. O+A	52	44	44	46	60	67	69

Tabell 57 Boligareal og eierandel i ulike aldersgrupper betinget av bosted 1995.

	Areal (kvm)				Eierandel (prosent)			
Boforhold 1995	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	122	113	137	114	81	67	92	87
Oslo	100	89	119	99	77	67	87	86
Bergen	102	89	120	101	73	61	84	86
Trondheim	104	95	121	97	73	64	78	83
Stavanger	118	*114	*119	*	76	*72	*77	*
Landet u. storbyene	127	119	140	116	81	67	93	87
Oslo+Akershus	115	102	134	115	80	70	91	87
Landet u. O+A	123	116	138	114	81	66	92	87

Tabell 58 Beboelsesrom per person i husholdningen. Andel som ønsker flere rom enn de har. 1995.

1995	Rom/person				Ønsker større plass (flere rom)			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	2,0	1,6	2,0	2,7	33	55	24	8
Oslo	1,8	1,6	1,8	2,3	45	64	35	13
Bergen	1,8	1,5	1,9	2,3	48	68	34	21
Trondheim	1,8	1,5	1,9	2,4	44	64	33	17
Stavanger	1,8	*1,5	*1,8	*	49	*72	*40	*
Landet u. storbyene	2,0	1,7	2,0	2,8	30	52	22	7
Oslo+Akershus	1,8	1,6	1,9	2,4	41	60	30	14
Landet u. O+A	2,0	1,7	2,0	2,8	31	53	23	7

Tabell 59 Boligareal etter alder og bosted for aleneboende og andre. Kvadratmeter. 1995.

	Aleneboende				Tilhører flerpersonshushold			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	82	69	89	90	131	122	143	124
Oslo	68	63	*70	75	113	99	131	115
Bergen, Trondheim og Stavanger	67	56	72	80	116	104	132	112
Landet u. storbyene	87	75	95	92	134	127	146	126
Oslo+Akershus	72	64	77	85	127	114	145	125
Landet u. O+A	85	72	93	91	132	125	143	124

*med tall; N =20-49.

Tabell 60 Eierandel etter alder og bosted for aleneboende og andre. Prosent. 1995.

	Aleneboende				Tilhører flerpersonshushold			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	57	35	70	73	86	74	95	93
Oslo	63	53	68	75	83	72	92	93
Bergen, Trondheim og Stavanger	52	39	55	70	80	70	86	94
Landet u. storbyene	57	29	73	71	86	73	95	93
Oslo+Akershus	62	49	75	77	85	75	94	90
Landet u. O+A	55	29	68	72	86	73	95	94

Tabell 61 Boutgifter (renter, avdrag og husleie) etter alder og bosted. 1995.

	Renter + avdrag + husleie (1000 kr)				R+A+H, boligeiere (1000 kr)			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	35	48	37	10	37	58	38	10
Oslo	41	51	42	18				
Bergen	37	42	41	17				
Trondheim	42	49	48	12				
Stavanger	*	*	*	*				
Landet u. storbyene	34	47	36	9				
Akershus								
Oslo+Akershus	43	56	42	16	46	65	43	16
Landet u. O+A	33	45	36	9	35	56	37	9

Tabell 62 Boutgifter (husleie, renter og avdrag) som andel av bruttoinntekt (før skatt og fradrag) etter alder og bosted for aleneboende og andre. Prosent. 1995.

	Aleneboende				Tilhører flerpersonhushold **			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	22	37	17	10	17	28	13	4
Oslo	20	25	*20	*12	17	23	14	9
Storbyer utenom Oslo	32	39	20	31	22	34	14	6
Landet utenom storbyene	21	39	14	9	15	24	13	4
Akershus								
Oslo+Akershus	20	25	*20	*9	12	15	11	4
Landet u. O+A	23	41	16	10	12	17	12	3

**For gifte og samboende beregnes halv husholdningsutgift.

Tabell 63 Boutgifter (husleie, renter og avdrag) etter alder og bosted for aleneboende og andre. 1000 kr/år 1995.

	Aleneboende				Tilhører flerpersonhushold			
	20-79	20-39	40-59	60-79	20-79	20-39	40-59	60-79
Hele landet	25	33	30	11	38	51	38	10
Oslo	29	37	*34	*15	46	56	44	20
Storbyer u Oslo	27	31	32	16	44	51	48	13
Landet u storbyene	22	32	25	10	36	50	37	9
Oslo+Akershus	32	36	41	11	46	61	42	18
Landet u. O+A	22	32	26	11	36	48	37	8

*med tall; N =20-49.

Tabell 64 Andel som bor i enebolig etter alder og bosted. Prosent. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	65	49	60	74	73	72	63
Oslo	17	12	18	17	19	21	18
Storby u. Oslo	27	18	24	32	36	32	24
Landet u. storbyene	75	59	73	82	83	80	72
Oslo+Akershus ok	39	32	31	43	51	57	30
Landet u. O+A ok	71	54	68	80	79	75	70

Tabell 65 Boligens alder etter alder og bosted. Gjennomsnitt. År. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	34	35	29	31	33	41	45
Oslo	42	45	40	39	38	44	45
Storby u. Oslo	45	50	43	43	43	40	51
Landet u. storbyene	33	32	28	30	33	42	46
Oslo+Akershus ok	36	39	31	34	33	47	41
Landet u. O+A ok	34	34	29	30	33	39	46

Tabell 66 Andel som mangler bad/dusj etter alder og bosted. Prosent. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	1	2	1	1	1	3	1
Oslo	2	4	1	2	1	3	6
Storby u. Oslo	2	2	2	2	1	4	1
Landet u. storbyene	1	1	1	1	1	3	1
Oslo+Akershus	1	2	1	1	1	3	1
Landet u. O+A	1	2	0	1	1	5	0

Tabell 67 Andel som har trekkfull eller kald bolig etter alder og bosted. Prosent. 1995.

	Alder						
	20-79	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79
Hele landet	24	38	28	20	17	16	20
Oslo	26	37	29	16	26	17	21
Storby u. Oslo	29	38	34	27	24	16	20
Landet u. storbyene	23	36	26	20	16	15	20
Oslo+Akershus	26	43	28	20	22	16	17
Landet u. O+A	23	36	28	20	15	16	21

Referanser

Løwe, T. (2001): *Boligkonsum og husholdningsstruktur; Livsfase og generasjonsendringer i perioden 1973-1997*. Rapport 24/2001. Statistisk sentralbyrå.

Løwe, T. (2002b): *Boligpreferanser og livsfase*. Notater 2002/59. Statistisk sentralbyrå.

Løwe, T. (2002c): *Boligkonsum og livsfase i by og bygd*. Notater 2002/83. Statistisk sentralbyrå.

Løwe, T. (2003): Er noen generasjoner bedre stilt på boligmarkedet enn andre? Analyser av livsløps- og generasjonsforskjeller i boforhold gjennom perioden 1967-2001. *Økonomiske analyser* 2/2003. Statistisk sentralbyrå.

Østby, L. (2002): *Demografi, flytting og boligbehov på 1990-tallet*. Rapport 5/2002. Statistisk sentralbyrå.

Boforhold i storbyene: Utsatte grupper

Arne Andersen og Elisabeth Rønning

1. Innledning

I utgangspunkt var formålet å belyse hvilke grupper som har vanskelige boforhold i storbyene og hvordan boforholdene for slike grupper har utviklet seg. I denne analysen har vi ikke foretatt noen gjennomgang av hvilke grupper som har dårlige boforhold. Vi har valgt ut en del utsatte grupper som en kan anta har dårlige boforhold. Valget er til dels foretatt på bakgrunn av en analyse (Wessel 1998) som viste at enslige, enslige forsørgere og ikke-vestlige innvandrere var blant gruppene med dårligst boforhold.

Analysen er basert på data fra utvalgsundersøkelser. Det har lagt store begrensninger på hvilken informasjon vi kan gi for storbyer, og spesielt for de ulike storbyene. Utsatte grupper er i utgangspunktet små og utsatte grupper i storbyer er på grensen av hva utvalgsundersøkelser kan gi informasjon om.

2. Definisjon av boforhold

På samme måte som hos Wessel omfatter boforhold fire tema: boligstandard, rettigheter i bosituasjon, boligøkonomi og utemiljø. Vi har også konstruert samleindekser som skal forsøke å gi et bilde av de totale boforholdene.

Dårlige boforhold kan i noen tilfeller være en midlertidig situasjon. Analysen inneholder enkelte tall om forventet hustype, forventet disposisjonsforhold og forventet bosted om tre år. Dette sier kanskje forholdsvis lite om forventet forbedring i boforhold, men gir likevel en indikasjon på (forventet) dynamikk i boforholdene for de utsatte gruppene.

Nedenfor defineres noen av de elementene som inngår i samleindeksen for boforhold. Så langt som mulig har vi forsøkt å følge definisjonene til Wessel.

Boligstandard:

Bor trangt

Dette gjelder enpersonhusholdninger med bare ett beboelsesrom. For flerpersonhusholdninger gjelder det de som har færre beboelsesrom enn antallet personer i husholdningen.

Svært romslig

Dette gjelder husholdninger som har minst tre beboelsesrom mer enn antallet personer i husholdningen.

Disposisjonsforhold

Utrygt leieforhold

Det gjelder alle husholdninger som bor i tjenestebolig, bor på framleie eller låner bolig. Dessuten gjelder det alle leiere uten innskudd som ikke har kontrakt som gjelder i minst tre år.

Boligøkonomi

Høy / lav boutgiftsbelastning

En husholdning har høy boutgiftsbelastning hvis utgiftene i form av husleie og avdrag og renter på boliglån utgjør minst 25 prosent av husholdningens inntekt etter skatt. Denne variabelen avviker fra boutgiftsbelastningen hos Wessel.

En husholdning har lav boutgiftsbelastning hvis husleie og avdrag og renter på boliglån utgjør mindre enn 10 prosent av inntekt etter skatt.

God/ dårlig boligstandard

Boligstandarden er dårlig hvis husholdningen bor trangt, hvis alle beboelsesrom er kalde eller trekkfulle eller hvis det mangler bad eller dusj.

Standarden er god hvis husholdningen bor svært romslig, hvis ingen beboelsesrom er kalde eller trekkfulle og boligen har bad eller dusj.

Godt/ dårlig utemiljø

Utemiljøet er dårlig for de som er utsatt for støy fra veitrafikk eller mangler tilgang til leke- eller rekreasjonsområde innen 200 m eller de vurderer trafikksituasjonen som svært eller ganske utrygg for barn.

Utemiljøet er godt for de som ikke er utsatt for støy fra veitrafikk og som har tilgang til leke- eller rekreasjonsområde innen 200 m og de vurderer trafikksituasjonen som helt trygg for barn.

Samleindeks for boforhold

Svært dårlige boforhold har de som har dårlige forhold på minst to av de fire område (standard, disposisjon, utemiljø og boutgiftsbelastning), og ikke har gode forhold på noen av disse.

Dårlige boforhold har de som har dårlige forhold på ett av de fire områdene og ikke gode forhold på andre områder.

Gode boforhold har de som har gode forhold på ett av de fire områdene og ikke dårlige forhold på andre områder.

Svært gode boforhold har de som har gode forhold på minst to av de fire områdene og ikke dårlige forhold på andre områder.

3. Datagrunnlag

Datakilder

De datakildene som er brukt er:

- A. Levekårsundersøkelsen 2001 med tilleggsutvalg i Oslo og Akershus
- B. Boforholdsundersøkelsen 1995 med tilleggsutvalg i Oslo, Bergen og Trondheim
- C. Levekårsundersøkelsen 1997 tverrsnitt, supplert med panelundersøkelsen 1998

Levekårsundersøkelsen 2001

Tilleggsundersøkelsen omfatter et nettoutvalg på snaut 1200 personer 18-79 år. I tillegg kommer 340 personer 16 år og over i Oslo og 330 i samme alder fra Akershus fra hovedutvalget, i alt er det intervju med snaut 1900 i Oslo og Akershus.

I Bergen og Trondheim er det ikke trukket tilleggsutvalg. I selve Bergen har vi intervju med vel 200 personer, herav 110 under 40 år. I Trondheim er de tilsvarende tallene 140 og herav 70 under 40 år. Det betyr dels at det er vanskelig å bruke levekårsundersøkelsen 2001 til en analyse av storbyprofiler, og den er heller ikke særlig velegnet for å se på interne forskjeller innen Oslo og Akershus.

Boforholdsundersøkelsen 1995

Medregnet tilleggsutvalgene fikk en i 1995 svar fra snaut 1000 i Oslo og Akershus 550 i Bergen og det samme i Trondheim.

Det gir brukbare muligheter for å analysere de utsatte gruppene i Oslo og Akershus med unntak av enslige forsørgere. I Bergen og Trondheim vil en antakelig kunne belyse enslige og par under 40 år, men ikke enslige forsørgere og innvandrere.

Levekårsundersøkelsene 1997/1998

Selv om tidsperioden 1995 - 2001 er forholdsvis kort er den interessant. I 1995 hadde boligprisene begynt å ta seg opp etter lavkonjunkturen på begynnelsen av 1990-tallet, men fortsatt var prisene moderate. Levekårsundersøkelsen 1997/1998 gir her mulighet for et tredje tidspunkt, noe som alltid er en fordel i analyser av utvikling over tid. Levekårsundersøkelsen 1997 hadde i likhet med Levekårsundersøkelsen 2001 boforhold som spesialtema.

Levekårsundersøkelsen 1997 tverrsnitt er gjennomført på omtrent samme tidspunkt som Levekårsundersøkelsen 1998, tverrsnitt (henholdsvis høst 1997 og vinter 1998). Disse inneholder en del sammenfallende mål på boforhold og kan slås sammen til ett utvalg. Da blir utvalget i Oslo og Akershus litt mindre enn 2001 utvalget, og utvalgene i Bergen og Trondheim dobbelt så store som i 2001.

For Bergen og Trondheim er utvalgene for små til at det er mulig å studere utviklingen.

Måling av boforhold i ulike kilder

Sammenlignbare mål i ulike kilder er forutsetningen dels for å studere utviklingen over tid og dels for å kunne øke utvalgene ved sammenslåing av flere kilder.

Disposisjonsform

Boforholdsundersøkelsen 1995 og levekårsundersøkelsene 1997/1998 og 2001 har alle sammenlignbare opplysninger om eie- leieforhold til boligen.

Boligstandard

Trangboddhet og sanitærstandard er sammenlignbart i alle undersøkelsene. Kjøkken finnes bare i boforholdsundersøkelsen 1995. Kald/trekkfull bolig finnes i de fleste utvalgsundersøkelser (bortsett fra Levekårsundersøkelsen 1997), men opplysningene er ikke helt sammenlignbare. (Wessel bruker trangboddhet, sanitærstandard, kald/trekkfull bolig og kjøkken i sin operasjonalisering.)

Boligstørrelse

Både antallet rom og boligareal finnes i alle undersøkelsene. Visse sammenligningsproblemer når det gjelder boligareal (Levekårsundersøkelsen 1997 viser et noe for høyt boligareal).

Utemiljø

Det er mål på utemiljø i de fleste utvalgsundersøkelser (ikke i panel 1998), men disse er bare i mindre grad sammenlignbare.

Boligøkonomi

Alle undersøkelsene inneholder opplysninger om inntekt, skatt og gjeldsrenter (ikke bare boliggjeld) og bostøtte. Boforholdsundersøkelsen 1995 og Levekårsundersøkelsen 2001 inneholder en rimelig fullstendig oversikt over de enkelte elementer i boliggiftene. Levekårsundersøkelsene 1997/98 inneholder bare husleie (bare levekårsundersøkelsen 1997 inneholder opplysninger om renter og avdrag, levekårsundersøkelsen 1998 - panel inneholder ikke slike opplysninger)..

Flytteplaner og preferanser for bosted

Boforholdsundersøkelsen 1995 og Levekårsundersøkelsen 2001 har sammenlignbare spørsmål om flytteplaner/planer om å flytte for seg selv. Den siste har også spørsmål om flyttepreferanser i forhold til bostedsstrøk (tett/spredt) og i forhold til sentralitet i tettsted.

De øvrige opplysninger om preferanser og forventninger er ikke sammenlignbare.

4. Boforhold og preferanser for enslige forsørgere

Det er levekårsundersøkelsene og boforholdsundersøkelsen som er datagrunnlaget som benyttes til å beskrive enslige forsørgeres boforhold. I denne undersøkelsen defineres enslige forsørgere ut i fra opplysninger om sivilstand, samboforhold og barn. Enslige forsørgere er personer som ikke lever i parforhold, dvs. de er verken gift eller samboende. Dessuten bor de i samme kosthusholdning som en sønn eller datter, medregnet adoptivbarn i alderen 0-19 år. I tilfelle delt forelderansvar er det personens egen oppfatning av hvor barnet bor som er lagt til grunn. Det er ikke tatt hensyn til hvem som ellers tilhører husholdningen. Det betyr at selv om en person ikke lever i parforhold og bor sammen med sitt barn i samme husholdning som f.eks. foreldrene (til den enslige forsørger) så vil personen likevel bli regnet som enslig forsørger, selv om den enslige forsørger med barn kanskje i praksis blir helt eller delvis forsørget av andre. Dette gjelder imidlertid svært få.

Enslige forsørgere i Osloområdet ser i 2001 ikke ut til å bo særlig forskjellig fra andre. Litt flere bor i blokk og litt færre eier boligen, men forskjellene er ikke signifikante. Forventningene om boform (hustype og disposisjonsform) tre år fram i tid skiller seg heller ikke avgjørende fra forventningene til andre i samme område.

Flere av målene tyder imidlertid på at enslige forsørgere i storbyene bor mindre romslig. Det er færre som bor svært romslig (dvs. at det er minst 3 rom mer enn antallet personer i husholdningen), og boarealet per person er noe mindre, 43 kvm sammenlignet med 56 kvm i Osloområdet ellers. Det er også flere som vurderer boligen som for liten og færre som for stor.

Undersøkelsen tyder ikke på vesentlige forskjeller i den tekniske standard på boligene. Det er en litt høyere andel av enslige forsørgere som klager på kalde og trekkfulle boliger, men forskjellene er ikke signifikante. Flere indikatorer tyder på at utemiljøet er bedre for enslige forsørgere enn for andre husholdninger i Osloområdet. Færre er utsatt for veitrafikkstøy og flere har tilgang til nærområder for lek og rekreasjon. Enslige forsørgere vurderer trafikkforholdene for barn omtrent som andre i området.

Hovedproblemet for enslige forsørgere i Osloområdet synes å være boligøkonomien. Til tross for litt mindre boliger er utgiftene til husleie og boliglån høyere enn for andre husholdninger i samme område. Ikke minst er boutgiftene for mange høye sett i forhold til inntekten. Blant enslige forsørgere er andelen med høy boutgiftsbelastning (dvs. at utgiftene til husleie og betjening av boliglån utgjør mer enn 25 prosent av husholdningens inntekt etter skatt) om lag dobbelt så høy som for andre husholdninger i samme område. Det har antakelig sammenheng med at enslige forsørgere er forholdsvis unge sammenlignet med andre husholdninger, og at de derfor har etablert seg på boligmarkedet for kortere tid siden. Enslige forsørgere mottar litt mer i bostøtte enn andre husholdninger i Osloområdet, men beløpet er forholdsvis lite (vel 1700 kr i 2001).

Forventningene om mobilitet er omtrent de samme for enslige forsørgere og andre. I underkant av 20 prosent regner med å flytte innen tre år.

Samlemålet for boforhold tyder ikke på at enslige forsørgere i 2001 bor dårligere enn befolkningen ellers i Oslo og Akershus. Tallene kan tvert imot tyde på at det er noe flere som har gode boforhold. Andelen med gode eller svært gode boforhold er imidlertid ikke signifikant forskjellig fra andelen i befolkningen ellers området.

Det er vanskelig å belyse utviklingen i boforhold for enslige forsørgere i Oslo og Akershus på grunn av svært små utvalg. Det er likevel visse utviklingstrekk en kan peke på med rimelig sikkerhet. Det synes å ha blitt flere enslige forsørgere i Oslo og Akershus som eier sin bolig etter 1995. Enslige forsørgere synes også å bo noe mer romslig i 2001, denne endringen er imidlertid ikke signifikant. Samlemålet for boforhold tyder imidlertid på en forbedring i boforhold for enslige forsørgere i Oslo og Akershus. Andelen med svært dårlige boforhold har gått signifikant ned og andelen med gode eller svært gode boforhold har økt.

Tabell 1. Boform og boligstandard for enslige forsørgere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligtype								
Småhus	56	82	54	79	48	91	59	89
Blokk	44	18	46	21	52	9	41	11
Disposisjonsform								
Eie	59	65	74	65	77	60	83	80
Leie	41	35	26	35	23	40	17	20
Utrygge leieforhold	29	13			9	7	5	4
Boligstandard								
Bor trangt	16	3	10	6	5	6	10	6
Bor svært romslig	7	25	9	19	14	17	25	32
Mangler bad/dusj	0	0	0	0	0	0	1	1
Vanskelig å varme opp noen/alle rom	15	22			19	25	10	11
Mye/noe plaget av trekk ¹	35	31			19	23	15	13
Boligstørrelse								
Boareal. Gjstnt per husholdning. Kvm	84	101	97	103	106	113	119	127
1-39 kvm	4	0	2	0	0	1	4	2
40-59 kvm	15	8	6	6	12	6	10	6
60-79 kvm	32	22	25	28	25	17	17	12
80-99 kvm	14	22	35	25	22	24	16	15
100-129 kvm	29	26	14	20	21	26	17	23
130-159 kvm	3	8	9	9	8	9	12	15
160- kvm	4	14	9	12	12	15	22	25
Boareal/antall personer. Kvm	36	41	40	46	43	46	56	58
Vurdering av størrelse på bolig								
Boligen er passe					68	64	74	77
Boligen er for liten					29	32	17	12
Boligen er for stor					3	4	9	10
Antall personer som svarte	37	121	78	206	56	88	1872	2565

I 1997/1998 og 2001 var indikatoren: ¹ Alle/noen rom er trekkfulle

Tabell 2. Boligøkonomi for enslige forsørgere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligøkonomi								
Gjennomsnittlig årlig husleie for husholdningen. Kroner	26 600	16 400	18 800	23 100	31 800	18 300	15 657	9 290
Gjennomsnittlig årlige avdrag og renter for husholdningen. Kroner	25 200	21 900			38 200	27 600	37 208	24 142
Husleie, avdrag og renter summert for husholdningen. Kroner	51 800	38 300			70 000	45 900	52 865	33 432
Bostøtte per husholdning. Kroner	1 800	2 000			1 700	1 700	327	526
Boutgiftsbelastning for husholdningen. Prosent	40	34			53	31	26	19
Antall personer som svarte	37	121	78	206	56	88	1 872	2 565

Tabell 3. Utemiljø for enslige forsørgere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Utemiljø								
Plaget av støy fra gate/vei ¹	19	9	18	16	5	15	15	13
Finnes trygt område for lek ²	83	87			88	74	75	70
Trafikkforhold slik at barn på 5 år ikke kan slippes ut alene	29	20			36	24	38	28
Antall personer som svarte	37	121	78	206	56	88	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatorene: ¹ Vanligvis utsatt for støy. fra gate/vei inne i boligen. ² Finnes område for lek/rekreasjon innen 200 m.

Tabell 4. Bopreferanser for enslige forsørgere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Ønsket hustype								
Ønsker å bo i småhus ¹	70	91			40	61	29	43
Ønsker å bo i annen type hus ²	30	10			26	10	22	9
Forventer å bo som nå om 3 år (2001)					34	29	49	47
Ønsket eie/ leieforhold								
Ønsker å eie ³	100	95			66	60	49	46
Ønsker å leie ⁴	0	5			3	20	6	8
Forventer å ha samme eie/ leieforhold som nå om 3 år (2001)					31	21	45	46
Forventet bosted								
Fortsette å bo i samme område / kommune om 3 år	65	59			76	84	77	81
Flytte om 3 år	35	41			19	11	17	14
Vet ikke/ vil ikke svare (1997/1998 og 2001)					6	5	7	5
Antall personer som svarte	37	121	78	206	56	88	1 872	2 565

I 2001 var indikatorene:¹ Forventer å bo i småhus om 3 år. ² Forventer å bo i blokk om 3 år. ³ Forventer å eie om 3 år.

⁴ Forventer å leie om 3 år

Tabell 5. Samlemål for boforhold for enslige forsørgere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Samlemål								
Dårlig boligstandard	26	13			11	14	14	9
God boligstandard	7	17			12	12	22	27
Utrygge leieforhold	29	13			9	7	5	4
Selveier	33	45			40	51	59	71
Dårlig utemiljø	39	20			30	38	40	41
Godt utemiljø	20	30			35	36	26	32
Høy boutgiftsbelastning	40	35			53	31	26	19
Lav boutgiftsbelastning	15	14			12	22	42	53
Svært dårlige boforhold	28	14			9	2	7	4
Dårlige boforhold	13	12			16	22	15	10
Gode boforhold	15	15			34	19	19	18
Svært gode boforhold	4	19			17	21	23	30
Antall personer som svarte	37	121	78	206	56	88	1 872	2 565

5. Boforhold og preferanser for ikke-vestlige innvandrere

Ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus bodde i 2001 svært forskjellig fra befolkningen ellers i området. Betydelig flere bor i blokk, om lag tre av fire sammenlignet med to av fem i befolkningen ellers. Det er også noe færre innvandrershusholdninger som eier boligen sin, men forskjellen er mindre når det gjelder eierforhold enn når det gjelder hustype. To av tre innvandrershusholdninger i Oslo og Akershus eier boligen sin, sammenlignet med fem av seks i befolkningen ellers. Det er imidlertid betydelig flere innvandrere som har utrygge leieforhold. Det gjelder én av fem innvandrershusholdninger sammenlignet med en av tjue husholdninger ellers.

Forventet boform om tre år skiller seg ikke vesentlig fra den nåværende boformen for innvandrere. 17 prosent regner med å skifte fra blokk til småhus, 5 prosent fra småhus til blokk. 18 prosent regner med å skifte fra leier til eier i løpet av tre år, svært få regner med å bli leiere.

Boligstandarden er dårligere blant innvandrerne først og fremst ved at de har mindre plass. I Oslo og Akershus bodde nesten halvparten av innvandrerne trangt i 2001, sammenlignet med 10 prosent i befolkningen ellers. Meget få innvandrere bor svært romslig, mens en av fire i befolkningen ellers gjør det. Forklaringen synes ikke å være at innvandrerne bor i små boliger, men at forholdsvis få bor i store boliger (14 prosent har boliger på 130 kvm eller mer sammenlignet med 36 prosent i befolkningen ellers). Dette kombinert med at innvandrershusholdningene er forholdsvis store (i Oslo og Akershus er gjennomsnittlig husholdningsstørrelse 3.0 blant innvandrere sammenlignet med 2.0 i befolkningen ellers) fører til at boarealet per person er vesentlig lavere for innvandrere enn for andre husholdninger i Oslo og Akershus (hhv 32 og 56 kvm i 2001). Innvandrerne vurderer også betydelig oftere enn andre boligen som for liten (hhv 36 og 17 prosent i Oslo og Akershus i 2001).

Når det gjelder andre mål på boligstandard, slik som om boligene er kalde og trekkfulle og om de er utsatt for veitrafikkstøy, eller om utemiljøet er trafikkfarlig for barn er det forholdsvis små forskjeller mellom innvandrere og andre, og ingen av forskjellene er signifikante.

Utgiftene til husleie og til betjening av boliglån i Osloområdet er om lag de samme for innvandrershusholdninger og for andre husholdninger, om lag 55 000 kr per år i 2001. Boutgiftsbelastningen er heller ikke signifikant høyere for innvandrershusholdningene enn for husholdninger ellers. Innvandrershusholdninger mottar en del mer i bostøtte enn andre husholdninger (hhv 2700 og 300 kr per år).

Bare en av åtte innvandrere i Osloområdet regner med å flytte fra området/kommunen i løpet av de neste tre år mot en av sju i befolkningen ellers (forskjellen er ikke signifikant).

Det har vært forholdsvis små endringer i boforholdene for ikke-vestlige innvandrere i perioden 1995 til 2001, og ingen av endringene er signifikante (tallene tyder på at det har blitt flere innvandrere med gode boforhold, andelen økte fra 4 til 14 prosent, en endring som er på grensen til å være signifikant).

Tabell 6. Boform og boligstandard for ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Hele befolkningen	Resten av landet
	Oslo/Akershus	Resten av landet	Oslo/Akershus	Resten av landet	Oslo/Akershus	Resten av landet	Oslo/Akershus	Resten av landet
Boligtype								
Småhus	16	62	21	65	24	81	59	89
Blokk	84	38	79	35	74	18	41	11
Disposisjonsform								
Eie	64	55	47	56	67	52	83	80
Leie	36	45	53	44	33	48	17	20
Utrygge leieforhold	22	32			19	9	5	4
Boligstandard								
Bor trangt	55	34	57	37	47	31	10	6
Bor svært romslig	4	4	3	7	3	0	25	32
Mangler bad/dusj	0	0	0	0	0	5	1	1
Vanskelig å varme opp noen/alle rom	17	31			15	25	10	11
Mye/noe plaget av trekk ¹	24	29			21	15	15	13
Boligstørrelse								
Boareal. Gjst per husholdning. Kvm	75	76	70	82	95	84	119	127
1-39 kvm	9	13	8	9	8	7	4	2
40-59 kvm	17	7	14	4	12	15	10	6
60-79 kvm	25	27	37	23	22	20	17	12
80-99 kvm	26	19	24	19	20	14	16	15
100-129 kvm	10	18	4	26	18	22	17	23
130-159 kvm	13	8	10	11	5	9	12	15
160- kvm	0	8	2	8	9	6	22	25
Boareal/antall personer. Kvm	24	29	28	35	32	31	56	58
Vurdering av størrelse på bolig								
Boligen er passe					60	61	74	77
Boligen er for liten					36	39	17	12
Boligen er for stor					3	0	9	10
Antall personer som svarte	48	49	59	71	85	30	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatoren: ¹ Alle/noen rom er trekkfulle

Tabell 7. Boligøkonomi for ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligøkonomi								
Gjennomsnittlig årlig husleie for husholdningen. Kroner	25 800	17 000	32 900	25 000	29 700	18 500	15 657	9 290
Gjennomsnittlig årlige avdrag og renter for husholdningen. Kroner	13 900	14 200			28 700	17 800	37 208	24 142
Husleie, avdrag og renter summert for husholdningen. Kroner	39 700	31 200			58 400	36 300	52 865	33 432
Bostøtte per husholdning. Kroner	1 300	1 100			2 700	2 400	327	526
Boutgiftsbelastning for husholdningen. Prosent	36	19			31	31	26	19
Antall personer som svarte	48	49	59	71	85	30	1 872	2 565

Tabell 8. Utemiljø for ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Utemiljø								
Plaget av støy fra gate/vei ¹	17	9	26	25	13	28	15	13
Finnes trygt område for lek ²	67	66			68	68	75	70
Trafikkforhold slik at barn på 5 år ikke kan slippes ut alene	46	50			47	47	38	28
Antall personer som svarte	48	49	59	71	85	30	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatorene: ¹ Vanligvis utsatt for støy. fra gate/vei inne i boligen. ² Finnes område for lek/rekreasjon innen 200 m.

Tabell 9. Bopreferanser for ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		2001		2001	
	Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Ønsket hustype						
Ønsker å bo i småhus ¹	63	71	28	46	29	43
Ønsker å bo i annen type hus ²	37	29	34	19	22	9
Forventer å bo som nå i 3 år (2001)			38	35	49	47
Bor i småhus og vil fortsette om 3 år			22	74	54	84
Bor i småhus og vil bo i blokk om 3 år			5	4	6	5
Bor i blokk og vil fortsette om 3 år			56	15	33	8
Bor i blokk og vil bo i småhus om 3 år			17	7	7	3
Ønsket eie/ leieforhold						
Ønsker å eie ³	92	97	56	49	49	46
Ønsker å leie ⁴	8	3	9	12	6	8
Vil ha samme eie/ leieforhold som nå om 3 år			36	39	45	46
Forventet bosted						
Fortsette å bo i samme område / kommune om 3 år	62	65	77	76	77	81
Flytte om 3 år	38	35	13	12	17	14
					7	5
Antall personer som svarte	48	49	85	30	1 872	2 565

I 2001 var indikatorene: ¹ Forventer å bo i småhus om 3 år. ² Forventer å bo i blokk om 3 år. ³ Forventer å eie om 3 år.

⁴ Forventer å leie om 3 år.

Tabell 10. Samlemål for boforhold for ikke-vestlige innvandrere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		2001		2001	
	Ikke-vestlige innvandrere		Ikke-vestlige innvandrere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Samlemål						
Dårlig boligstandard	61	40	51	31	14	9
God boligstandard	4	4	3	0	22	27
Utrygge leieforhold	22	32	19	9	5	4
Selveier	17	31	30	30	59	71
Dårlig utemiljø	51	36	49	40	40	41
Godt utemiljø	18	16	22	21	26	32
Høy boutgiftsbelastning	36	19	31	31	26	19
Lav boutgiftsbelastning	17	21	33	41	42	53
Svært dårlige boforhold	32	28	25	22	7	4
Dårlige boforhold	21	15	21	11	15	10
Gode boforhold	4	11	14	21	19	18
Svært gode boforhold	2	7	1	6	23	30
Antall personer	48	49	85	30	1 872	2 565

6. Boforhold og preferanser for fattige

Fattige er personer hvis ekvivalentinntekt etter skatt er under 50 prosent av medianinntekten i den voksne befolkningen. Ekvivalentinntekt etter skatt framkommer ved å dele husholdningens inntekt etter skatt med kvadratroten av antallet personer i husholdningen.

De unge er i sterk overvekt blant de fattige i Oslo og Akershus, en tredel er under 25 år og 80 prosent er under 45 år. Om lag halvparten er enslige under 45 år, og en femdel er yngre par (under 45 år) uten barn. Utenom Oslo og Akershus er en tredel middelaldrende og eldre enslige (45 år og over). I Oslo og Akershus gjelder det en av sju.

Om lag 40 prosent av fattige i Oslo og Akershus er studenter. Det betyr at mange i forhold til bolig er i en overgangsfase. Dertil kommer at studenter legitimt 'lever av' studielån som ikke regnes som inntekt, noe som vil påvirke vurderingen av boligøkonomien til de fattige.

Fattige i Oslo og Akershus bor svært forskjellig fra befolkningen ellers i området. Noe flere bodde i blokk eller bygård i 2001, det gjelder vel halvparten sammenlignet med om lag 40 prosent i befolkningen ellers. Sammenlignet med befolkningen ellers er det bare halvparten som eier boligen (40 prosent). Det er også en betydelig del som har utrygge leieforhold, det gjelder en av fire fattige, mens det gjelder 5 prosent i befolkningen ellers.

Det er litt usikkert hvordan en skal tolke informasjonen om boligstandard. Det er flere fattige som bor trangt og færre som bor svært romslig blant de fattige ifølge de objektive romslighetsmål. Fattige bor også i vesentlig mindre boliger. Men fordi husholdningene er mindre blir boarealet per person om lag det samme for fattige og for andre. Heller ikke når det gjelder den subjektive vurderingen av boligstørrelse skiller fattige seg fra befolkningen ellers (bortsett fra at litt færre vurderer boligen som for stor). Vi har funnet i andre sammenhenger at det subjektive og det objektive målet på romslighet er forskjellige først og fremst for yngre enslige og for (små)barnsfamilier. Det subjektive målet er mer positivt for yngre enslige og mindre positivt for barnefamiliene enn målet på trangboddhet. Det skyldes antakelig at mange yngre enslige aksepterer å bo på ett rom, hvilket betyr at de regnes for å bo trangt.

Andre mål på boligstandard viser forholdsvis små forskjeller mellom fattige og befolkningen ellers. Det er i begge grupper svært få som mangler bad eller dusj. Det synes å være litt flere av de fattige som bor i kalde eller trekkfulle boliger, men bare for trekkfulle boliger er forskjellen så vidt signifikant.

Utgiftene til husleie og til betjening av boliglån var i 2001 om lag 44 000 kr per år blant fattige i Oslo og Akershus. Det er snaut 10 000 kr mindre enn for husholdninger ellers i området. Fordi størstedelen av de fattige leier boligen utgjør husleie størstedelen av denne summen. På grunn av lave inntekter blant de fattige blir boutgiftsbelastningen høy. Nesten to av tre fattige har boutgifter som utgjør minst en firedel av inntekten etter skatt. I befolkningen ellers i Osloområdet gjelder det en av fire. I vurderingen av dette tallet må en ta hensyn til at en del av de fattige er studenter og for disse er det legitimt å leve av studielån. Men studielånet regnes ikke som inntekt. Derfor er antakelig andelen med høy boutgiftsbelastning noe overvurdert. En legger også merke til at fattige mottar svært lite i bostøtte.

Målene på utemiljø tyder ikke på at utemiljøet for fattige skiller seg vesentlig fra utemiljøet i befolkningen ellers med unntak av at flere fattige er utsatt for veitrafikkstøy, 25 prosent mot 15 prosent i befolkningen ellers i 2001.

Som for nesten alle andre grupper forventer de fattige å bo på samme måten om tre år som de bor nå. Faktisk regner litt flere med å bo i blokk om tre år enn tilfellet var i 2001 (hhv 59 og 54 prosent). Det skyldes for en stor del at 17 prosent som nå bor i småhus regner med å bo i blokk om tre år. En mulig forklaring er at gruppen av fattige vil omfatte en del studenter og andre yngre enslige som i 2001 bor i

hybel i enebolig eller andre småhus, men som regner med å bli ferdig med studiene og/eller stifte familie og flytte inn i en mer permanent bolig. Når det gjelder forventninger om framtidig disposisjonsforhold finner vi en del forventninger om betydelige endringer. Særlig er det mange fattige som nå leier, men som regner med å eie om tre år, det gjelder en tredel sammenlignet med 8 prosent i befolkningen ellers i Oslo og Akershus.

Den større mobilitet viser seg også ved at det er færre som regner med å bo i samme kommune/samme område om tre år.

Holder en studenter utenfor de fattige endres tallene i Oslo og Akershus forholdsvis lite. Samlet reduseres andelen med svært dårlige boforhold fra 23 til 17 prosent. Tallene for fattige i resten av landet endres noe mer. Spesielt blir det flere som eier og færre som har utrygge leieforhold, det blir færre som bor trangt og flere som bor svært romslig og boarealet per person øker. Andelen med svært dårlige boforhold reduseres fra 23 til 13 prosent. Den viktigste endringen i sammensetning av gruppen er at det blir færre enslige under 45 år og flere over 45 år.

Tabell 11. Boform og boligstandard for fattige i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Enslige forsørgere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligtype								
Småhus	36	81	43	71	46	73	59	89
Blokk	64	19	57	29	54	27	41	11
Disposisjonsform								
Eie	44	42	37	44	40	33	83	80
Leie	56	58	63	56	60	67	17	20
Utrygge leieforhold	29	19			25	17	5	4
Boligstandard								
Bor trangt	26	13	32	21	27	23	10	6
Bor svært romslig	11	31	15	25	17	18	25	32
Mangler bad/dusj	3	4	0	0	3	3	1	1
Vanskelig å varme opp noen/alle rom	23	19			16	23	10	11
Mye/noe plaget av trekk ¹	24	25			23	24	15	13
Boligstørrelse								
Boareal. Gjsnt per husholdning. Kvm	71	81	74	83	85	77	119	127
1-39 kvm	15	11	23	20	19	17	4	2
40-59 kvm	26	14	22	13	12	17	10	6
60-79 kvm	29	22	16	21	16	24	17	12
80-99 kvm	13	23	18	15	19	15	16	15
100-129 kvm	10	17	6	15	16	12	17	23
130-159 kvm	2	6	6	6	7	6	12	15
160- kvm	6	6	8	9	8	5	22	25
Boareal/antall personer. Kvm	47	63	54	67	58	60	56	58
Vurdering av størrelse på bolig					76	75	74	77
Boligen er passe					19	15	17	12
Boligen er for liten					4	10	9	10
Boligen er for stor								
Antall personer som svarte	73	317	97	447	110	208	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatoren: ¹ Alle/noen rom er trekkfulle

Tabell 12. Boligøkonomi for fattige i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Fattige		Fattige		Fattige		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligøkonomi								
Gjennomsnittlig årlig husleie for husholdningen. Kroner	23 500	11 100	18 400	16 300	33 100	22 000	15 657	9 290
Gjennomsnittlig årlige avdrag og renter for husholdningen. Kroner	4 000	2 200			10 800	8 400	37 208	24 142
Husleie, avdrag og renter summert for husholdningen. Kroner	27 500	13 300			43 900	30 400	52 865	33 432
Bostøtte per husholdning. Kroner	100	400			300	600	327	526
Boutgiftsbelastning for husholdningen. Prosent	48	29			64	56	26	19
Antall personer som svarte	73	317	97	447	110	208	1 872	2 565

Tabell 13. Utemiljø for fattige i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Fattige		Fattige		Fattige		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Utemiljø								
Plaget av støy fra gate/vei ¹	10	7	29	21	25	22	15	13
Finnes trygt område for lek ²	80	81			74	64	75	70
Trafikkforhold slik at barn på 5 år ikke kan slippes ut alene	46	31			44	43	38	28
Antall personer som svarte	73	317	97	447	110	208	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatorene:¹ Vanligvis utsatt for støy fra gate/vei inne i boligen. ² Finnes område for lek/rekreasjon innen 200 m.

Tabell 14. Bopreferanser for fattige i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Fattige		Fattige		Fattige		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Ønsket hustype								
Ønsker å bo i småhus ¹	50	72			22	36	29	43
Ønsker å bo i annen type hus ²	50	28			49	25	22	9
Forventer å bo som nå om 3 år (2001)					29	39	49	47
Ønsket eie/ leieforhold								
Ønsker å eie ³	82	64			55	35	49	46
Ønsker å leie ⁴	18	36			17	27	6	8
Forventer å ha samme eie/ leieforhold som nå om 3 år (2001)					28	38	45	46
Forventet bosted								
Fortsette å bo i samme område / kommune om 3 år	54	67			66	55	77	81
Flytte om 3 år	46	33			24	35	17	14
Vet ikke/ vil ikke svare (1997/1998 og 2001)					10	10	7	5
Antall personer som svarte	73	317	97	447	110	208	1 872	2 565

I 2001 var indikatorene: ¹ Forventer å bo i småhus om 3 år. ² Forventer å bo i blokk om 3 år. ³ Forventer å eie om 3 år.

⁴ Forventer å leie om 3 år

Tabell 15. Samlemål for boforhold for fattige i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995, 1997/1998 og 2001. Prosent

	1995		1997/1998		2001		2001	
	Fattige		Fattige		Fattige		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Samlemål								
Dårlig boligstandard	31	22			32	32	14	9
God boligstandard	4	20			14	13	22	27
Utrygge leieforhold	29	19			25	17	5	4
Selveier	19	35			29	28	59	71
Dårlig utemiljø	35	28			48	54	40	41
Godt utemiljø	15	20			15	25	26	32
Høy boutgiftsbelastning	48	29			64	56	26	19
Lav boutgiftsbelastning	16	43			28	34	42	53
Svært dårlige boforhold	31	19			23	23	7	4
Dårlige boforhold	20	13			22	22	15	10
Gode boforhold	10	8			13	10	19	18
Svært gode boforhold	3	27			8	12	23	30
Antall personer som svarte	73	317	97	447	110	208	1 872	2 565

7. Boforhold og preferanser for funksjonshemmede

Funksjonshemmede er definert som personer som sier at de på grunn av varige helseproblemer eller funksjonshemming har stor problemer med å delta i fritidsaktiviteter, gå i trapper eller klare vask og rengjøring av boligen eller som mottar grunn- eller hjelpestønad.

Det har bare vært mulig å avgrense denne gruppen i hovedutvalget til levekårsundersøkelsen. Det har heller ikke vært mulig å avgrense gruppen på en sammenlignbar måte i andre undersøkelser slik at det bare finnes tall for 2001.

Gruppen i Oslo og Akershus blir derfor svært liten (42 personer). For så godt som ingen av indikatorene er det signifikante forskjeller i forhold til befolkningen ellers i Osloområdet.

For de fleste av indikatorene tyder også tallene på at boforholdene for funksjonshemmede avviker lite fra befolkningen ellers i området.

Tabell 16. Boform og boligstandard for funksjonshemmede i Oslo og Akershus og i resten av landet. 2001

	2001 Funksjonshemmede		2001 Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligtype				
Småhus	39	89	59	89
Blokk	61	11	41	11
Disposisjonsform				
Eie	86	78	83	80
Leie	14	22	17	20
Utrygge leieforhold	2	5	5	4
Boligstandard				
Bor trangt	12	4	10	6
Bor svært romslig	20	27	25	32
Mangler bad/dusj	2	0	1	1
Vanskelig å varme opp noen/alle rom	14	16	10	11
Noen/alle rom er trekkfulle	20	22	15	13
Boligstørrelse				
Boareal. Gjnsnt per husholdning. Kvm	102	124	119	127
1-39 kvm	5	1	4	2
40-59 kvm	19	8	10	6
60-79 kvm	18	11	17	12
80-99 kvm	29	22	16	15
100-129 kvm	11	22	17	23
130-159 kvm	3	9	12	15
160- kvm	14	26	22	25
Boareal/antall personer. Kvm	53	59	56	58
Vurdering av størrelse på bolig				
Boligen er passe	76	73	74	77
Boligen er for liten	19	14	17	12
Boligen er for stor	5	13	9	10
Antall personer som svarte	42	199	1 872	2 565

Tabell 17. Boligøkonomi for funksjonshemmede i Oslo og Akershus og i resten av landet. 2001

	2001		2001	
	Funksjonshemmede		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligøkonomi				
Gjennomsnittlig årlig husleie for husholdningen. Kroner	16 080	11 315	15 657	9 290
Gjennomsnittlig årlige avdrag og renter for husholdningen. Kroner	18 868	23 040	37 208	24 142
Husleie, avdrag og renter summert for husholdningen. Kroner	34 948	34 355	52 865	33 432
Bostøtte per husholdning. Kroner	1 200	1 629	327	526
Boutgiftsbelastning for husholdningen. Prosent	17	26	26	19
Antall personer som svarte	42	199	1 872	2 565

Tabell 18. Utemiljø for funksjonshemmede i Oslo og Akershus og i resten av landet. 2001. Prosent

	2001		2001	
	Funksjonshemmede		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Utemiljø				
Vanligvis utsatt for støy fra gate/vei inne i boligen	23	21	15	13
Finnes område for lek/rekreasjon innen 200 m	68	70	75	70
Trafikkforhold slik at barn på 5 år ikke kan slippes ut alene	46	37	38	28
Antall personer som svarte	42	199	1 872	2 565

Tabell 19. Bopreferanser for funksjonshemmede i Oslo og Akershus og i resten av landet. 2001. Prosent

	2001 Funksjonshemmede		2001 Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Forventet hustype				
Vil bo i småhus om 3 år	31	43	29	43
Vil bo i blokk om 3 år	22	11	22	9
Vil bo som nå om 3 år	47	46	49	47
Forventet hustype				
Bor i småhus og vil fortsette om 3 år	41	83	54	84
Bor i småhus og vil bo i blokk om 3 år	0	6	6	5
Bor i blokk og vil fortsette om 3 år	54	10	33	8
Bor i blokk og vil bo i småhus om 3 år	5	2	7	3
Forventet eie/leieforhold				
Vil eie om 3 år	43	47	49	46
Vil leie om 3 år	11	9	6	8
Vil ha samme eie/leieforhold som nå om 3 år	45	45	45	46
Forventet eie/leieforhold				
Eier og vil fortsette om 3 år	85	77	82	78
Eier og vil leie om 3 år	0	2	2	2
Leier og vil fortsette om 3 år	15	13	8	11
Leier og vil eie om 3 år	0	8	8	8
Forventet bosted				
Fortsette å bo i samme område / kommune om 3 år	81	88	77	81
Flytte om 3 år	9	9	17	14
Vet ikke/ vil ikke svare	10	3	7	5
Antall personer som svarte	42	199	1 872	2 565

Tabell 20. Samlemål for boforhold for funksjonshemmede i Oslo og Akershus og i resten av landet. 2001. Prosent

	2001 Funksjonshemmede		2001 Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Samlemål				
Dårlig boligstandard	18	11	14	9
God boligstandard	16	21	22	27
Utrygge leieforhold	2	5	5	4
Selveier	44	66	59	71
Dårlig utemiljø	50	48	40	41
Godt utemiljø	11	28	26	32
Høy boutgiftsbelastning	17	26	26	19
Lav boutgiftsbelastning	40	42	42	53
 Svært dårlige boforhold	 8	 6	 7	 4
Dårlige boforhold	28	12	15	10
Gode boforhold	31	43	19	18
Svært gode boforhold	25	17	23	30
Antall personer som svarte	42	199	1 872	2 565

8. Boforhold og preferanser for sosialhjelpsmottakere

Sosialhjelpsmottakere er definert som personer som tilhører en husholdning der en eller flere personer i 2001 mottok sosialhjelp i form av økonomisk bidrag eller lån. Gruppen av sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus er også svært liten (46 personer). Likevel avviker boforholdene for denne gruppen såpass sterkt fra boforholdene i befolkningen ellers at mange forskjeller er signifikante.

Boforholdene for sosialhjelpsmottakerne i Oslo og Akershus ligner på mange måter på dem vi fant for gruppen av fattige. Tre av fem bodde i blokk eller bygård i 2001, mot to av fem i befolkningen ellers i Oslo og Akershus, og snaut halvparten eier boligen sin sammenlignet med fem av seks i befolkningen ellers i Oslo og Akershus. En betydelig andel har utrygge leieforhold, det gjaldt om lag 20 prosent av sosialhjelpsmottakerne.

På samme måten som fattige har sosialhjelpsmottakere dårlig boligstandard i form av at mange bor trangt. Men det gjelder i enda høyere grad og de ulike målene er også mer entydige. Snaut 40 prosent av sosialhjelpsmottakerne i Osloområdet bodde trangt i 2001 og få bodde svært romslig (5 prosent). Boarealet per person er mindre enn i befolkningen ellers, hhv 40 og 56 kvm. I motsetning til det vi fant for fattige oppfatter sosialhjelpsmottakere i Osloområdet seg også selv som trangbodde, en av tre sier at boligen er for liten. Det er dobbelt så stor andel som i befolkningen ellers.

Også andre mål på boligstandard tyder på at boligene til sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus er av dårlig standard. Tallene tyder på at flere mangler bad og dusj og at flere har boliger som er kalde og trekkfulle. Men fordi gruppen av sosialhjelpsmottakere er så liten er det bare forskjellen i andelen trekkfulle boliger som er signifikant. Vel en tredel av sosialhjelpsmottakerne i Osloområdet bodde i trekkfulle boliger i 2001 sammenlignet med 15 prosent i befolkningen ellers i området.

Sosialhjelpsmottakernes utgifter til husleie og til betjening av boliglån er om lag de samme som i befolkningen ellers i Oslo og Akershus. Men fordi inntektene er lavere blir boutgiftsbelastningen høyere. Nesten halvparten av sosialhjelpsmottakerne i Osloområdet betalte med enn en firedel av

inntekten til husleie og boliglån i 2001, sammenlignet med om lag 25 prosent i befolkningen ellers. Sett i forhold til de andre gruppene vi har behandlet mottok sosialhjelpsmottakerne et betydelig beløp i bostøtte, om lag 6000 kr i 2001, sammenlignet med 300 kr i befolkningen og 2700 kr for ikke-vestlige innvandrere og 1700 kr for enslige forsørgere.

Også utemiljøet synes noe dårligere for sosialhjelpsmottakere i Osloområdet. En av tre er utsatt for veitrafikkstøy, om lag det dobbelte av det en finner i befolkningen ellers i Oslo og Akershus. Det synes også å være mindre tilgang til nærområde for lek og rekreasjon og farligere utemiljø for barn, men ingen av disse forskjellene er signifikante.

Tall for forventningene om endringer i boforhold om tre år tyder ikke på større endringsforventninger enn i befolkningen ellers. Litt flere regner med å bo i småhus om tre år, og vil da likne på befolkningen ellers. Litt flere regner med å eie om tre år, men fortsatt vil langt færre av sosialhjelpsmottakerne eie boligen sin om tre år. Snaut en tredel av sosialhjelpsmottakerne i Oslo og Akershus regner med å flytte fra kommunen eller området innen tre år, det er om lag det dobbelte av det en finner i befolkningen ellers.

På grunn av små utvalg av sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus er det vanskelig å påvise endringer i deres boforhold. Så godt som ingen av forskjellene er signifikante (økningen i andel som er utsatt for støy er signifikant, men en kan neppe legge stor vekt på enkelt forskjell som er signifikant).

Tabell 21. Boform og boligstandard for sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001

	1995		2001		2001	
	Sosialhjelpsmottakere		Sosialhjelpsmottakere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligtype						
Småhus	42	81	40	79	59	89
Blokk	58	19	60	21	41	11
Disposisjonsform						
Eie	54	49	46	49	83	80
Leie	46	51	54	51	17	20
Utrygge leieforhold	26	16	19	9	5	4
Boligstandard						
Bor trangt	38	13	38	16	10	6
Bor svært romslig	12	10	5	12	25	32
Mangler bad/dusj	7	1	5	1	1	1
Vanskelig å varme opp noen/alle rom	28	27	19	26	10	11
Mye/noe plaget av trekk ¹	29	24	36	30	15	13
Boligstørrelse						
Boareal. Gjsnt per husholdning. Kvm	82	90	86	99	119	127
1-39 kvm	9	5	13	3	4	2
40-59 kvm	13	9	16	16	10	6
60-79 kvm	31	22	25	18	17	12
80-99 kvm	18	26	12	21	16	15
100-129 kvm	12	18	16	21	17	23
130-159 kvm	4	14	4	7	12	15
160- kvm	12	7	6	12	22	25
Boareal/antall personer. Kvm	37	45	40	46	56	58
Vurdering av størrelse på bolig						
Boligen er passe			59	68	74	77
Boligen er for liten			33	27	17	12
Boligen er for stor			6	5	9	10
Antall personer som svarte	68	207	46	124	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatoren: ¹ Alle/noen rom er trekkfulle

Tabell 22. Boligøkonomi for sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001

	1995		2001		2001	
	Sosialhjelpsmottakere		Sosialhjelpsmottakere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Boligøkonomi						
Gjennomsnittlig årlig husleie for husholdningen. Kroner	24 900	19 500	38 300	23 200	15 657	9 290
Gjennomsnittlig årlige avdrag og renter for husholdningen. Kroner	16 500	8 800	16 600	17 200	37 208	24 142
Husleie, avdrag og renter summert for husholdningen. Kroner	41 400	28 300	54 900	40 400	52 865	33 432
Bostøtte per husholdning. Kroner	1 100	1 000	5 800	3 200	327	526
Boutgiftsbelastning for husholdningen. Prosent	37	29	47	40	26	19
Antall personer som svarte	68	207	46	124	1 872	2 565

Tabell 23. Utemiljø for sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		2001		2001	
	Sosialhjelpsmottakere		Sosialhjelpsmottakere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Utemiljø						
Plaget av støy fra gate/vei ¹	13	11	33	27	15	13
Finnes trygt område for lek ²	70	80	67	68	75	70
Trafikkforhold slik at barn på 5 år ikke kan slippes ut alene	38	30	49	40	38	28
Antall personer som svarte	68	207	46	124	1 872	2 565

I 1997/1998 og 2001 var indikatorene: ¹ Vanligvis utsatt for støy fra gate/vei inne i boligen. ² Finnes område for lek/rekreasjon innen 200 m.

Tabell 24. Bopreferanser for sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		2001		2001	
	Sosialhjelpsmottakere		Sosialhjelpsmottakere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Ønsket hustype						
Ønsker å bo i småhus ¹	74	85	33	54	29	43
Ønsker å bo i annen type hus ²	26	15	30	23	22	9
Forventer å bo som nå om 3 år (2001)			37	23	49	47
Ønsket eie/ leieforhold						
Ønsker å eie ³	84	91	43	48	49	46
Ønsker å leie ⁴	16	9	23	25	6	8
Forventer å ha samme eie/ leieforhold som nå om 3 år (2001)			34	27	45	46
Forventet bosted						
Fortsette å bo i samme område / kommune om 3 år	59	61	56	79	77	81
Flytte om 3 år	41	39	31	13	17	14
Vet ikke/ vil ikke svare (1997/1998 og 2001)					7	5
Antall personer som svarte	68	207	46	124	1 872	2 565

I 2001 var indikatorene: ¹ Forventer å bo i småhus om 3 år. ² Forventer å bo i blokk om 3 år. ³ Forventer å eie om 3 år.

⁴ Forventer å leie om 3 år.

Tabell 25. Samlemål for boforhold for sosialhjelpsmottakere i Oslo og Akershus og i resten av landet. 1995 og 2001. Prosent

	1995		2001		2001	
	Sosialhjelpsmottakere		Sosialhjelpsmottakere		Hele befolkningen	
	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet	Oslo/ Akershus	Resten av landet
Samlemål						
Dårlig boligstandard	50	20	44	24	14	9
God boligstandard	9	4	5	6	22	27
Utrygge leieforhold	26	16	19	9	5	4
Selveier	30	37	14	41	59	71
Dårlig utemiljø	41	32	41	52	40	41
Godt utemiljø	21	21	32	24	26	32
Høy boutgiftsbelastning	37	29	47	40	26	19
Lav boutgiftsbelastning	18	21	24	22	42	53
Svært dårlige boforhold	28	18	26	17	7	4
Dårlige boforhold	15	16	26	21	15	10
Gode boforhold	9	14	19	12	19	18
Svært gode boforhold	3	15	7	14	23	30
Antall personer som svarte	68	207	46	124	1 872	2 565

9. Samlemål for boforhold

På grunnlag av samlemålet er det tre grupper som skiller seg ut med dårlige boforhold i Oslo og Akershus i 2001, det er sosialhjelpsmottakere, ikke-vestlige innvandrere og fattige. I disse gruppene har om lag halvparten dårlige boforhold, og om lag en firedel svært dårlige boforhold. Tallene tyder på at andelen med gode boforhold er minst blant ikke-vestlige innvandrere (men bare forskjellen i andel med svært gode boforhold mellom innvandrere og fattige er signifikant).

Blant funksjonshemmede har vel en tredel dårlige boforhold, men andelen med svært dårlige boforhold er den samme som i befolkningen ellers i Oslo og Akershus. Tallene tyder på at noe flere funksjonshemmede har gode boforhold enn i befolkningen ellers. Forskjellen er imidlertid ikke signifikant.

Det er ikke flere enslige forsørgere enn i befolkningen ellers i Oslo og Akershus som har dårlige boforhold. Det er litt flere som har gode boforhold og litt færre som har svært gode boforhold (den siste forskjellen er ikke signifikant).

Ser en på 'boligprofilen' for de ulike gruppene finner en at hovedproblemet for enslige forsørgere er høy boutgiftsbelastning, over halvparten har høy belastning. For ikke-vestlige innvandrere er det først og fremst dårlig boligstandard, men også utrygge leieforhold og dårlig utemiljø som er problemene. For fattige er hovedproblemene høy boutgiftsbelastning og utrygge leieforhold, men også noe dårligere utemiljø. For funksjonshemmede er det ingen spesielle problemområder som peker seg ut. For sosialhjelpsmottakere er hovedproblemene dårlig boligstandard, høy boutgiftsbelastning og utrygge leieforhold.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

2003/7	H.C. Hougen og G.E. Wangen: WHO's Vekststudie av sped- og småbarn. Dokumentasjonsrapport. 12s.	2003/20	A-K.Brændvang, E. Evensen, P. Løkkevik og H. Sande Olsen: Næringene hotell, restaurant og samferdsel. Dokumentasjon av beregningene i nasjonalregnskapet. 53s.
2003/8	T. Smith: Vann- og avløpsgebyrer- en gjennomgang av kommunenes praksis. 65s.	2003/21	I. Håland, T. Köber og S.Lyby: Kvalitetssikring av driftsrutinene AKU. 14s.
2003/9	T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen november/desember 2002. Dokumentasjonsrapport. 51s.	2003/22	H. Hartvedt og E. Frisvoll: Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 2002. Dokumentasjon av samsvar og avik. 34s.
2003/10	E.Engelien og M. Steinnes: Tilgang til friluftsområder - metode og resultater 2002. 59s.	2003/23	A. Akselsen og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Stønader til enslig forsørger. 1992-2001. 46s.
2003/11	Y. Dyvi: Virkningsberegninger på MODAG. 66s.	2003/24	C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Foreløpig uførestønad. 1992-2001. 39s.
2003/12	A.K Johnsen og T.M. Normann: Evaluering av informasjonstiltak og Internetttilbud i Folke- og boligtellingsen 2001. Dokumentasjonsrapport. 30s.	2003/25	S. Derakhshanfar og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Økonomisk sosialhjelp. 1992-2001. 35s.
2003/13	R.J. Stene: Barn og unge inn i rettssystemet. Kriminalitet blant barn og unge. Del 1. 65s.	2003/26	A. Akselsen, S. Lien og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Pensjoner. Grunn og hjelpestønader. 1992-2001. 113s.
2003/14	U. Haslund: Straffereaksjoner mot unge. Kriminalitet blant barn og unge. Del 2. 59s.	2003/27	E. Eng Eikebak og R. Johannessen: Forventningsindikator - konsumprisene. November-mai 2003. 17s.
2003/15	J. Bergh: Ungdommer i norske fengsler. Kriminalitet blant barn og unge. Del 3. 19s.	2003/28	A. K. Mevik: Usikkerhet i konjunkturbarometeret. 50s.
2003/16	I. Kvalstad: SEDA - Sentrale data fra allmennlegetjenesten. Teknisk dokumentasjon. 136s.	2003/29	A. Finstad og K. Rypdal: Bruk av helse- og miljøfaglige produkter i hisholdningene - et forprosjekt. 33s.
2003/17	K.I. Bøe og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Statsansatte. 1992-2000. 28s.	2003/30	T. Jørgensen: Dokumentasjon av prosjektet "Overgang utdanning-arbeid". Årgangene 1999-2000. 54s.
2003/18	C. Nordseth og T. Sandnes: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Inntekt og formue, 1992-2000. 42s.	2003/31	Å. Cappelen og L.S. Stambøl: Virkninger av å fjerne regionale forskjeller i arbeidsgiveravgiften og noen mulige mottiltak. 35s.
2003/19	A. Rolland (red.): Borger- og brukerundersøkelser i en modernisert offentlig sektor. 112s.	2003/32	A. Rognan: Forprosjekt om studenters levekår. 31s.